

de Christelijke Sabbat

Goddelijke rust in Jezus Christus

door J. Michael Feazell

Hoofdstuk 1 - de Wet en de Belofte

In december 1994 heeft de Wereldwijde kerk van God haar doctrine omtrent de zevendedag Sabbat en de zeven jaarlijkse feestdagen van Leviticus 23 veranderd. 1)

Sinds de oprichting in 1933 was de kerk er ten volle van overtuigd dat het houden van de zevendedag Sabbat en de zeven jaarlijkse feestdagen een voorwaarde was voor christenen.

Geworteld in de Tien Geboden

De basis van deze overtuiging was gelegen in het geloof dat ook het houden van de Tien Geboden voor christenen van toepassing was. Kort gezegd: als de Tien Geboden van kracht zijn, dan is het Sabbatsgebod dat ook, en het is duidelijk dat het vierde gebod op de wekelijkse Sabbat slaat.

Ironisch genoeg hebben vele Amerikaanse Protestanten nooit veel aandacht besteed aan het idee dat de Tien Geboden als wetseenheid door christenen gehouden dienen te worden. Ze nemen het gewoon als waarheid aan. Het is dan ook niet ongebruikelijk voor Protestanten om plaquettes met de Tien Geboden aan hun muur te hebben hangen en dat hun kinderen ze van buiten kennen.

Het is dan ook bijna ondenkbaar dat de Tien Geboden, door Gods vinger geschreven op tafels van steen, niet bindend voor christenen zouden zijn. Als het echter op het vierde gebod aankomt moeten dezelfde christenen een methode vinden om het gebod van de zevende dag te veranderen in de eerste dag.

De dag is nooit veranderd

Er zijn enkele, tamelijk populaire, manieren om de veronderstelde verandering van dag te 'verklaren'. Een daarvan is om het gebod te interpreteren als een verwijzing naar een van de zeven dagen in de week, dus geen bepaalde dag. Een andere uitleg is dat het Nieuwe Verbond de Sabbat heeft veranderd van de zevende dag naar de eerste dag.

Geen van deze populaire verklaringen snijden hout. Het gebod over de zevende dag is tamelijk specifiek; de 'een van de zeven' uitleg past daar niet bij (zie Exodus 20:10). En nergens vinden we in de Bijbel iets over het veranderen van de Sabbat van de zevende dag naar de eerste dag van de week.

Verbazingwekkende waarheid

We weten dat de wet "Heilig, rechtvaardig en goed is" (Rom. 7:12), en we weten dat de Tien Geboden de liefde van God reflecteren. Tot verrassing van vele christenen onderwijst de Bijbel dat er iets veel mooiers in de plaats van de Tien Geboden is gekomen – iets wat God van het begin af aan gepland had, dat er namelijk iets dermate glorieus zou komen dat de wet die hij aan Israël gegeven had, volkomen zou overtreffen.

De wet (de Tora), de volledige wet, inclusief de Tien Geboden, was gegeven aan Israël, en wel voor een bepaalde periode – vanaf de tijd van hun ontmoeting met God op de Sinaï tot de komst van Jezus de Messias. Met de komst van Jezus trad er ook een nieuwe wet in werking – de wet van Christus (1 Kor. 9:21; Gal. 6:2; 1 Joh. 3:21-24). Het was een nieuwe verbondsrelatie, of overeenkomst, tussen God en de mensheid, en het was niet beperkt tot de Israëlieten. Het was een verbond met alle mensen.

Met de komst van deze 'nieuwe overeenkomst' kwam de 'oude overeenkomst' te vervallen. Vanaf dat moment stond de uitnodiging tot Gods koninkrijk open voor iedereen, niet voor slechts een volk.

De eerste overeenkomst, of verbond, was een voorloper, om de weg te bereiden, voor de echte overeenkomst – het nieuwe verbond in het bloed van Christus.

Het eerste verbond was bedoeld voor Israël (Gal. 3:23-25), en het was tijdelijk, totdat het juiste moment kwam. Toen namelijk zijn Zoon een van ons werd, kwam het plan van God om alle mensen in zijn koninkrijk toe te laten, snel dichterbij.

Alles volgens plan

Het verbond op de berg Sinai dat plaats vond op een tijdstip tussen de belofte gedaan aan Abraham en de komst van Christus, was niet bestemd om voor eeuwig stand te houden. Het was eerder een tussenfase in Gods plan na zijn belofte gedaan aan Abraham en aan een ieder die zijn woord gelooft (Gal. 3:7-9). Zoals in elk verbond is het de stralende weerspiegeling van Gods karakter en liefde voor zijn mensen (1) – maar het hoogtepunt moest nog komen. In vervulling op de belofte van God maakte de mensheid met de komst van de beloofde Jezus (Gal. 4:4-5) kennis met oneindig veel meer dan die afstraling.

Zij maakten kennis met het eigenlijke karakter en hart van God in de persoon van zijn eigen Zoon (Hebr. 1:1-3) en werden uitgenodigd om zijn koninkrijk binnen te gaan door in hem te geloven! De Tien Geboden waren gegeven aan Israël; Jezus Christus zou aan de hele wereld gegeven worden.

Het verbond op de berg Sinai was bedoeld om het geloof van het volk van God te ontwikkelen totdat de Messias (Christus) komen zou. Zoals God van het begin af aan had voorzien verbleekte door Zijn komst het (oude) verbond als een schaduw (2 Kor. 3:7-11), en begon het 'nieuwe verbond' (Mat. 26:28) in het bloed van Christus. De tijd was gekomen dat zij die het evangelie zouden aanvaarden en geloven onder een nieuwe toepassing van de wil van God zouden komen, de toepassing van de Heilige Geest (Rom. 8:1-17). Want alleen door geloof in Jezus Christus kunnen we door God zelf gerechtvaardigd worden. God zou hun vergeven en hun hart veranderen (Heb. 8:7-13).

Verbond met Israël

Veel mensen verbazen zich erover dat de Tien Geboden aan Israël gegeven zijn, en niet aan de rest van de wereld. Het wordt door veel christenen als vanzelfsprekend aangenomen dat de "Grote Tien" bedoeld zijn voor de hele mensheid en voor christenen in het bijzonder. Maar de Bijbel is heel duidelijk als het gaat om wie de ontvangers van de wet van Sinai waren.

Het laatste vers in het boek Leviticus geeft het op deze manier weer: "Dit zijn de geboden, die de HERE Mozes gegeven heeft voor de Israëlieten op de berg Sinai" (Leviticus 27:34). Vers 46 van het voorgaande hoofdstuk geeft dezelfde basale informatie: "Dit zijn de inzettingen en verordeningen en wetten, die de HERE gegeven heeft tussen Zich en de Israëlieten op de berg Sinai, door de dienst van Mozes."

Het zijn beslist de geboden van God. Maar voor wie waren ze bestemd? Voor de Israëlieten, door God aan hen via Mozes gegeven op de berg Sinai. Het is het deel van het verbond dat God met Israël sloot.

Verbondsbelofte

In schriftgedeelten zoals Deuteronomium 29:22-28 en 32:45-56 zien we dat de allereerste belofte die verband hield met het verbond met het oude Israël, een belofte van land inhield. Als Israël zich aan het verbond zou houden, zouden ze voor langere tijd in het land kunnen blijven; als ze zich niet aan het verbond zouden houden, zouden ze ook het land verliezen.

Maar zal zich iemand afvragen: "Staan de Tien Geboden niet los van het verbond?"

Waarom noemt u ze tegelijk met het verbond? Deuteronomium 4:13 heeft het antwoord.

Terwijl Mozes de Israëlieten herinnerde aan de gebeurtenissen op de Sinai, zei hij "En Hij maakte u het verbond bekend, dat Hij u gebod te houden, de Tien Woorden, en Hij schreef ze op twee stenen tafelen."

Ook Deuteronomium 5:1-6 maakt duidelijk dat de Tien Geboden en het verbond niet los van elkaar gezien kunnen worden.

Bestemd om te vervagen

In 2 Korintiërs 3:6-11 trekt Paulus een gelijkenis tussen het verbond met Israël, geschreven op stenen tafelen, en het verbond met gelovigen, geschreven in de harten van mensen. Hij schreef: "die ons ook bekwaam gemaakt heeft om dienaren te zijn van een nieuw verbond niet der letter, maar des Geestes, want de letter doodt, maar de Geest maakt levend. Indien nu de bediening des doods, met letters op stenen gegrift, gepaard ging met zulk een heerlijkheid, dat de kinderen Israëls de blik niet op het aangezicht van Mozes konden vestigen om de heerlijkheid van zijn aangezicht, die toch verdwijnen moest, hoe zal niet nog meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn?"

"Want indien de bediening, die veroordeling brengt, heerlijkheid was, veel meer is de bediening, die rechtvaardigheid brengt, overvloedig in heerlijkheid. Immers, zelfs hetgeen verheerlijkt was, is in zoverre niet verheerlijkt, als deze heerlijkheid het te boven gaat. Want als het verdwijnende met heerlijkheid gepaard ging, veel meer is dan het blijvende in heerlijkheid!"

Wat God met de oude Israëlieten deed was glorieus. Maar God was nog niet klaar. Vanaf de eerste dag had hij een nog grotere luister in gedachten.

Precies op schema

Toen de tijd daar was, bracht God zelfs iets veel glorieuzer, zo veel glorieuzer dat hetgeen wat hij deed met Israël erbij verbleekte. Dit omdat de nieuwe overeenkomst, het opbloeien, het doel of climax, of de vervulling is van de eerste overeenkomst; en alles in zich heeft om zoveel verder te gaan dan die eerste overeenkomst. Het werd alles waar de eerste overeenkomst alleen maar naar verwees omdat het alleen maar bedoeld was iets te doen vermoeden.

Denk maar aan een hard, grijzig zaadje dat op een dag, als de tijd rijp is, een prachtige bloem tevoorschijn doet komen, schitterend van kleur, fluwelig aanvoelend en heerlijk zacht geurend; en u hebt een idee van wat er bedoeld wordt.

Dit "nieuwe verbond" begon met wat we noemen het "oude verbond." Je zou in zekere zin kunnen zeggen dat er maar één verbond is, maar dat het uitgroeide tot iets waarvan niemand gedacht had dat het dat zou worden. Alleen God zelf wist precies in welke richting het ging en hij bleef erover spreken in wat we het Oude Testament noemen.

Een onovertroffen verbond

Het boek Hebrreeën geeft ons een beter inzicht in deze nieuwe overeenkomst. Hier wordt ons gezegd, "Nu echter heeft Hij een zoveel verhevener dienst verkregen, als Hij de middelaar is van een beter verbond, waarvan de rechtskracht op betere beloften berust" (Hebrreeën 8:6)

Dit nieuwe verbond, ofwel het oude in bloei, is niet te overtreffen en bevat betere beloften. De beloften die met het eerste verbond kwamen waren beloften van grondgebied. Maar de niet te overtreffen beloften die met het superieure verbond komen houden niets minder in dan eeuwig leven. De basis van deze nieuwe overeenkomst is niets minder dan het bloed van de Zoon van God – iets waaraan bij het oude verbond in de verste verte nog niet eens gedacht werd. "Want dit is het bloed van mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden" (Matteüs 26:28).

God wist van het begin af aan dat het volk het niet in zich zou hebben om een heilig volk te zijn. Alleen wisten zij dat niet. En als mensen het Koninkrijk van God willen binnengaan, moeten zij eerst hun zwakheden leren kennen en leren volkomen afhankelijk te zijn van de genade en goedheid van God.

Tot Christus komen is te weten dat we Christus nodig hebben. U mag er aan de buitenkant goed uitzien, maar aan de binnenkant zijn we, net als alle andere mensen, zondaren. De wet van Mozes, gegeven op de Sinai, was ervoor om iedereen openlijk te veroordelen voor wat zij werkelijk in hun hart waren: opstandig en zondig. Maar dan kwam Christus, en de wet van de Sinai, zijn doel bewezen hebbend, verbleekte, terwijl Christus begon te schijnen met eeuwig licht.

De wet: goed, maar tijdelijk

Als dus de wet verbleekte, wil dat zeggen dat de wet slecht is? Zeker niet, zegt Paulus. De wet is heilig, rechtvaardig en goed (Romeinen 7:12). Maar de wet was tijdelijk (2 Korintiërs 3:11). Hij had een rol te vervullen, een door God gegeven rol. Hij was voor een beperkte tijd van kracht voor een uitverkoren volk. Toen Christus verscheen was het voor de wet van de Sinai tijd om plaats te maken. "Want Christus is het einde der wet," schreef Paulus, "tot gerechtigheid voor een ieder, die gelooft" (Romeinen 10:4).

Als we zeggen dat Christus het einde van de wet is, bedoelen we daar niet mee dat de Sinai wet een slechte zaak was om door Christus te worden vernietigd. Dat is niet wat Paulus bedoeld. Paulus bedoeld dat God de Sinai wet voor een bepaalde tijd gegeven heeft met een speciaal doel, en dat doel is nu bereikt. Hij zegt dat de wet onderdeel vormde van de manier waarmee God het optreden van Christus voorbereidde. Nu dat Christus gekomen is, is de vervulling van de wet volledig tot stand gebracht.

Bestemd om te veroordelen

Maar wat was het doel van de wet op de berg Sinai? Paulus zegt dat de wet er bijgekomen was zodat de zonde duidelijker zichtbaar kon worden (Romeinen 5:20). Met andere woorden, God gaf de wet zodat het voor iedereen volkomen duidelijk werd dat zijn volk zondaren waren. Maar dat is nog niet alles. Want aan de heidenen, die de wet niet hadden, was het ook duidelijk te zien dat ze zondaren waren op wier harten ook God de vereisten van de wet schrijft (Romeinen 3:14-15).

Er waren twee dingen tegelijkertijd aan de hand met de wet. Ten eerste maakte God door de wet zijn wil bekend aan het volk van zijn keuze. Ten tweede, en belangrijker, maakte God tegelijkertijd met en door de wet, zijn belofte bekend.

God wist van Israël, dat het ondanks het unieke voordeel van zijn bijzondere volk te zijn, zichzelf vijandig en rebellerend tegen zijn wil zou opstellen. (Hetzelfde zou van toepassing zijn geweest op welk volk dan ook dat God als zijn uitverkoren volk had verkozen.) God wist ook dat zijn eigen belofte van genade nog moest komen, een belofte die groter was dan de wet omdat het oordeel van de wet erdoor werd overtroffen.

De belofte vervuld

De wet veroordeelde, maar iets groters: de belofte, bracht vergeving en verzoening teweeg door Christus, die stierf in de plaats van zondaars (Romeinen 5:15-17). God zelf, in Christus, draagt de schande en de dood van mensen als gevolg van hun rebellie en ontrouw, en voorziet bovendien in de gehoorzaamheid en trouw die zij nodig hebben om te worden vergeven en te worden gered.

In Christus maakt God het ten overvloede bekend dat hij niet alleen de God van Israël is, maar de God van de hele mensheid. De scheidsmuren tussen Israël en de heidenen zijn in Christus weggenomen: beide zijn duidelijke zondaars en beide zijn duidelijk vrijgekocht.

Er is geen scheiding meer (Efeziërs 2:11-18). En omdat er geen scheiding meer is, is er ook geen behoefte meer aan die facetten van de wet die bedoeld waren om scheiding aan te brengen: besnijdenis, de Sabbatten en de reinheidswetten.

Scheidingswetten

Paulus heeft het vaak over de besnijdenis, en in het bijzonder in zijn brief aan de Galaten. In Galaten 5:3 maakt hij duidelijk dat wanneer heidenen worden besneden volgens de wet, ze ook verplicht zijn de gehele wet te houden. Dat is omdat de besnijdenis een teken is van het verbond tussen God en Israël.

Zo was de Sabbat ook een teken tussen God en Israël (Exodus 31:13). Het blote feit dat de Sabbat was bedoeld als een teken voor Israël als Gods bijzondere volk, laat toepassing was op de heidenen. Heidenen zondigden niet door te werken op de Sabbat; de Sabbat is nooit relevant voor hen geweest. Ze zondigden door het koesteren van wrok, leugens, bitterheid, moord, afbraak en dat soort van dingen (Romeinen 3:9-20).

Hetzelfde geldt voor de reinheids- en voedselwetten. Zij werden gegeven om te laten zien dat er een scheiding was tussen Israël en de andere volken (Leviticus 20:25-26), een scheiding die ophield met de komst van Jezus.

Dat is waarom er zoveel controverses was in de vroege kerk, vanwege de regels die de Joden hadden wanneer ze samen met de heidenen aten. De Joden hielden zich niet alleen aan de strikte dieet- en reinheidsregels van de wet; om rituele besmetting te voorkomen wilden ze niet eens met de heidenen aan één tafel. Het was vanwege deze scheidingskwestie als gevolg van de reinheidswetten dat Paulus Petrus berispte tijdens het maaltijdincident in Antiochië (Galaten 2:11-16).

De wet en de Geest

Tot waar brengt de wet ons dan? We vallen niet onder de wetten van de Sinäi (Romeinen 6:14). Betekent dat, dat we gewoon kunnen zondigen? Nee. Natuurlijk niet, zegt Paulus (v. 15). We zijn nu één met Christus. We vallen nu onder zijn wet (1 Korintiërs 9:20-21), en we dienen God op een nieuwe manier – op de manier van de Geest (Romeinen 7:4-6).

In hoofdstuk twee gaan we kijken naar het verband tussen de wet en de Geest.

Ter overdenking

1. Door wat is de wet van Mozes (de Torah), met zijn Tien Geboden vervangen?
2. Wat waren de beperkingen van het verbond op de berg Sinäi? Wat was het doel?
3. Aan wie zijn de Tien Geboden gegeven? Zijn ze onderdeel van de verbondsbepalingen die God aan het oude Israël gaf?
4. Waar is het nieuwe verbond op gebaseerd, en waarom is het superieur aan het Mozaïsch verbond, beter bekend als het "oude verbond"?
5. Wat was het doel van de Mozaïsche aanbiddingregels aan Israël gegeven, zoals de wekelijkse Sabbat, de jaarlijks feesten, besnijdenis, reinheids- en voedselwetten ?

de Christelijke Sabbat

Goddelijke rust in Jezus Christus

Hoofdstuk 2 – de Wet en de Geest

In hoofdstuk 1 hebben we gezien dat de Sinai wet, of de wet van Mozes, het verbond met het oude Israël was en niet met de kerk. We zagen dat het (de wet) van wezenlijk belang was in het kader van Gods plan, en dat het door God bedoeld was om te worden vervangen door de komst van Jezus Christus, naar wie het verwees en voorzegt was. In dit hoofdstuk gaan we kijken naar het verband tussen de Sinai wet en de wet van Christus.

Onder een nieuwe wet

Volgens de apostel Paulus staan christenen niet onder de Sinai wet (Romeinen 6:14). Maar wat betekent dat, niet onder de wet zijn? Wil dat zeggen dat we moeten zondigen? "Volstrekt niet!" is Paulus' antwoord (v. 15).

Paulus legt uit dat we nu één zijn gemaakt met Christus, en als zodanig, dienen we God nu op een nieuwe manier – de manier van de Geest – niet op de oude manier volgens de geschreven code (Romeinen 7:4-6). We vallen nu onder een "nieuwe wet" – de wet van Christus (1 Korintiërs 9:21; 1 Joh. 2:3; Johannes 6:28-29 en Hebreëen 13:21).

De wet van Mozes – de wet aan Israël gegeven op Sinai, inclusief de Tien Geboden – was gegeven op basis van het Levitische priesterschap (Hebreëen 7:11). Met de komst van Christus als eeuwige Hogepriester, verving hij het Levitische priesterschap, en daarmee ook de wet die daarop gebaseerd was (v. 12). Hij stelde een nieuw priesterschap in, en de wet die gebaseerd is op dit nieuwe priesterschap is de wet van Christus (1 Joh. 2:3; 3:21-24; 4:13-21).

Paulus schreef in 1 Korintiërs 9:20 dat hij niet onder de wet was, verwijzend naar de Sinai wet. Maar het feit dat hij niet onder de Sinai wet was betekent nog niet dat hij niet onder Gods wet was, omdat hij onder de wet van Christus was (v. 21).

De Sinai wet, wel degelijk Gods wet, is overtroffen en vervangen door de wet van Christus, wat ook Gods wet is. De Sinai wet, de wet van Mozes, was Gods wet voor Israël tot Christus kwam (Gal. 3:24-25). Dan, geheel volgens Gods plan, kwam Christus, en de wet van Christus werd de wet voor alle volken. Het tijdelijke was vervangen, precies op schema, door het blijvende.

Ontmaskerd als zondaren

De Sinai wet ontmaskerde eenieder als zondaar (Romeinen 3:19-20). Met de komst van Jezus, was het de tijd voor God om de zonde te verslaan (Hebreëen 9:26). Dat wordt niet bereikt door een serie regels. Het kan alleen door God gedaan worden. En dat is wat God in Christus gedaan heeft (Romeinen 3:21-26).

In Christus werd God mens. Hij, terwijl hij zonder schuld en zonder zonde bleef, nam onze zonde en schuld op zich, stierf, en stond op in luister.

Dat veranderde alles. Voor degenen die in Jezus' boodschap geloven is het duidelijk dat het Gods bedoeling was om de deur van zijn koninkrijk voor iedereen open te zetten. Hij heeft gedaan wat geen enkel mens kon doen en wat de wet van Mozes niet kon doen – hij heeft de scheidsmuren tussen hemzelf en de zondige mensheid neergehaald.

Nu is de mensheid vrij om de uitnodiging te aanvaarden om door die deur te gaan – om een besluit in geloof te nemen – te geloven dat Jezus de Zoon van God is en het de belangrijkste zaak van de wereld is om op hem te vertrouwen en hem te volgen (Romeinen 3:21-22).

De wet van Christus

Nu zou het een grote fout zijn om te denken dat de wet van Christus de ene reeks van regels met de andere vervangt. De wet van Christus is niet een systematisch geordende reeks van regels, hoewel het Nieuwe Testament ons een duidelijke omschrijving geeft van het soort gedrag dat typerend is voor degenen die onder de wet van Christus zijn (Galaten 5:22-25; 6:2; Efeziërs 4:20-6:20; Filippenzen 2:1-18; Kolossenzen 3:1-4:6; etc.).

Verre van een set regels houdt de wet van Christus een complete herinrichting van het leven in, een totale verandering van het hart, de geest, intentie en doel – een verandering die ontstaat door de werking van de Heilige Geest in ons. De wet van Christus komt overeen met de wet van God, en het is waar de wet van Mozes, die tijdelijk was, altijd naar verwees (Romeinen 3:21-22; 1 Pet. 1:10-11; Johannes 5:39-40, 45-46; Lucas 24:44-47).

De wet van Christus, die ook de wet van God is (1 Korintiërs 9:20-21), kan worden samengevat met twee overkoepelende geboden: "En dit is zijn gebod: dat wij geloven in de naam van zijn Zoon Jezus Christus en elkander liefhebben, gelijk Hij ons geboden heeft" (1 Joh. 3:23).

Grootste gebod

Door de wet van Christus te gehoorzamen, die nogmaals, identiek is aan de wet van God, vervullen we wat Jezus "het grootste gebod" van de wet van Mozes noemt. Men vroeg Jezus: "Meester, wat is het grote gebod in de wet? Hij zeide tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten" (Mateüs 22:36-40).

Jezus zei dat als we ons vertrouwen op hem stellen, we daarmee onze liefde voor de Vader betonen (Joh. 5:23; 8:42), hetgeen een vervulling is van het eerste van de twee grootste geboden van de wet van Mozes. Als we het gebod van Jezus gehoorzamen om elkander lief te hebben (Joh. 13:34-35; 15:12, 17), vervullen we daarmee het tweede van de twee grootste geboden uit de wet van Mozes.

Maar er is meer aan de hand met de wet van Christus. Als het alleen maar dingen betrof die we in ons eentje kunnen volbrengen, zouden we vooralsnog falen, omdat we niet datgene in ons hebben wat nodig is om de wet te houden.

In Christus blijven

Als we de geboden van Jezus gehoorzamen stellen we ons onder de wet van Christus en bevestigen daarmee ons geloof en ons vertrouwen in hem en komt de hem en komt de Heilige Geest woning in ons maken (Johannes 14:15-17, 21). Als de Heilige Geest in ons woont, wonen de Vader en de Zoon ook in ons (v. 23), want God is één.

Als we dan in Christus blijven, in de ware "wijnstok", brengen we vruchten voort, maar alleen omdat we in hem zijn (Johannes 15:1-8). Het is om deze reden dat Paulus kan zeggen: "Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn. Want de wet van de Geest des levens heeft u in Christus Jezus vrijgemaakt, van de wet der zonde en des doods. Want wat de wet niet vermocht, omdat zij zwak was door het vlees; God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat der zonde gelijk,

en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de eis der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest” (Romeinen 8:1-4).

Rechtvaardigheid los van de wet

Tot de kerk in Rome sprak Paulus onverdroten: ”Thans is echter buiten de wet om gerechtigheid Gods openbaar geworden, waarvan de wet en de profeten getuigen” (Romeinen 3:21). Omdat we in Christus zijn, vergeeft God niet alleen onze zonden, hij verschaft ook de rechtvaardigheid die de gelovigen nodig hebben — zijn eigen rechtvaardigheid — zijnde een rechtvaardigheid niet als gevolg van het houden van de wet van Sinäi. Het is een door God gegeven rechtvaardigheid — een rechtvaardigheid die het gevolg is van geloof in Gods eigen Zoon, iets wat volgens Paulus van het begin af aan de Oude Testament Geschriften hebben verklaard.

Paulus vervolgt met ”en wel gerechtigheid Gods door het geloof in Jezus Christus, voor allen, die geloven” (v. 22). Met de komst van Jezus is de echte betekenis van al de Schrift onthuld – zaligmaking is een gevolg van geloof in Jezus. De wet van Mozes bewees dat iedereen een zondaar is; iedereen die in Christus gelooft wordt gered, en dat ondanks de wet.

Kort samengevat, we worden gered omdat God rechtvaardig is, niet omdat wij rechtvaardig zijn. Gods rechtvaardigheid, zijn trouw aan de verbondsbelofte aan Abraham, wordt bevestigd door de Wet en de Profeten (het Oude Testament) en is tot volle erkenning gekomen door de dood van Jezus en zijn opstanding. Gods rechtvaardigheid en verbondstrouw, veranderen ons van zondaren in zijn eigen vergeven en verlost kinderen, door het geloof in Jezus Christus.

Christus is rechtvaardigheid – hij is onze wijsheid, onze heiligheid, onze verlossing en rechtvaardigheid (1 Korintiërs 1:30). Deze rechtvaardigheid, die alleen echte rechtvaardigheid is, is niet van onszelf, maar van God, en komt alleen van hem en dat alleen door geloof (Filippenzen 3:9).

Ziet u, wat Paulus schreef in Romeinen 3:28 wordt niet tenietgedaan door wat hij schreef in vers 31. Paulus spreekt zichzelf niet tegen. In vers 28 schreef hij ”Want wij zijn van oordeel, dat de mens door geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken der wet.” En in vers 31 schreef hij ”Stellen wij dan door het geloof de wet buiten werking? Volstrekt niet; veeleer bevestigen wij de wet.”

Paulus meent wat hij zegt. We worden niet als rechtvaardig beschouwd door de wet gegeven op Sinäi te houden. We worden gerechtvaardig alleen door geloof in Christus. Met de komst van Christus was het doel van de wet van Sinäi bereikt. ”Want Christus is het einde der wet, tot gerechtigheid voor een ieder, die gelooft” (Romeinen 10:4).

Christus was de vervulling van de wet van Sinäi. Het was het doel, het einde, zijn bestemming. Naar Gods plan was het de wet die Israël voorbereidde op Christus, en door Israël is de hele wereld voorbereid op Christus. Maar de Joden waar Paulus over schrijft behielden de Sinäi wet, en door dat te doen, hadden ze geen ruimte om Christus te aanvaarden. Door Christus aldus te verwerpen, begrepen ze niet wat Jezus bedoelde met ”hun wet” (Johannes 15:25).

De wet en de Geest

De Sinäi wet was voorbestemd om de menselijke rebellie tegen God te veroordelen – maar door Gods eigen initiatief in Jezus Christus, is de Geest thans aan het werk om rebellerende harten om te vormen tot gelovige harten (Romeinen 5:20-21). De wet van Christus beveelt een leven van geloof in Christus, geleid door de Geest – een leven vol vertrouwen in Gods genadige liefde naar ons toe en wordt gekenmerkt door een zelfopofferende liefde tot God en de medemens (1 Joh. 3:21-24).

Gelovigen zijn onder de wet van Christus, onder de Geest – niet onder de Sinai wet – en worden daarom als zodanig niet als zondaren beschouwd, omdat de Geest gelovigen tot kinderen van God maakt, mensen waar God in woont, en liefhebben met Gods liefde. "Gezegend is de man wiens zonde de Heer hem niet aanrekent," reciteert Paulus met betrekking tot gelovigen (zie Romeinen 5:4-8).

Veel mensen vinden dat moeilijk om te geloven. Zij vragen zich af: "Waarom 'rekent' God gelovigen rechtvaardig, zelfs als ze nog steeds zondigen? Waarom rekent hij gewoon hun zonde niet aan? God doet toch niet alleen maar alsof wij rechtvaardig zijn. Er is toch zeker iets wat ik moet doen. Ik moet vast en zeker stoppen met zondigen alvorens God mij als rechtvaardig beschouwd."

Maar dat is nu net wat Paulus bedoelt. Als we uit ons zelf rechtvaardig zouden (kunnen) zijn, zouden we God niet nodig hebben. Waar het om gaat is dan ook dat we uit onszelf niet rechtvaardig kunnen zijn, en dus hebben we God nodig. Op onszelf aangewezen zijn we beklagenswaardige, ellendige en hopeloze zondaren. Alleen God kan ons rechtvaardig maken, en heeft ons dermate lief dat hij die stappen ondernomen heeft om dat te bewerkstelligen. Hij doet dat omdat hij goed is. Hij doet het uit genade, niet omdat we het verdienen, maar omdat we het niet verdienen. Van onszelf hebben we geen enkele rechtvaardigheid, en de enige weg naar Gods rechtvaardigheid is door geloof in Christus. Door zijn genade en door geloof in Christus, vergeeft God onze zonden en rekent hij ons Jezus' rechtvaardigheid toe.

Geloof in de belofte

De brief van Paulus aan de Galaten spreekt boekdelen. Hij wist dat als men naar de zogenaamde Judaïsten luisterde en zichzelf onder de Sinai wet stelde, zij ervoor kozen om geen geloof in Christus te hebben (Galaten 5:2-3). Zij zouden Christus verwerpen en de wet van Christus. Zij zouden de kern missen van de nu vervangen wet van Mozes.

Zoals Jezus gezegd had, als de Joden Mozes hadden geloofd, zouden ze ook Jezus geloofd hebben, want de wet van Mozes was doelbewust bedoeld om zijn komst te verkondigen (Johannes 5:46-47; Lucas 24:45-46). De Mozaische wet was van kracht gedurende een bepaalde periode, van de Sinai tot aan Christus. Toen Christus kwam, werd het duidelijk waarop God de wereld had voorbereid. Toen Christus uit de doden was opgestaan, was daarmee alles vervuld wat God aan Israël had beloofd (Handelingen 13:32). Zelfs de beloften door God aan David gedaan waren bestemd om te worden vervuld bij de opstanding van Jezus (v. 34). Dit voor eeuwen verborgen geheimenis werd geopenbaard – velen echter hadden ervoor gekozen om de wet die God aan het openbaren was, te verwerpen (vs. 38-41).

Niet door de wet

God ziet graag dat zijn volk liefheeft zoals hij liefheeft, niet zozeer om enkel en alleen in de pas te lopen van gedragscodes en rituelen van scheiding. Jezus veroordeelde herhaaldelijk hen die zich hielden aan de letter van de wet maar wiens hart de liefde van God miste.

God wil dat we een nieuw hart hebben, een gelovig hart, een hart waarin de Geest woont. En alleen de Heilige Geest kan Gods liefde in ons genereren (Romeinen 5:5) en ons in staat stellen de wet van Christus te houden (1 Joh. 3:21-24). De Geest komt alleen daar waar geloof is. De Geest komt niet als gevolg van het houden van de wet (Galaten 3:2-5). Dat is waarom Paulus leert dat de Sinai wet opzij moet gaan om plaats te maken voor een nieuwe Geest, de manier van de wet van Christus.

Sommigen hebben Handelingen 5:32 niet begrepen ("En wij zijn getuigen van deze dingen en ook de Heilige Geest, die God hun gegeven heeft, die Hem gehoorzaam zijn.") als zou het betekenen dat God zijn Geest alleen aan diegene geeft die de Sinai wet houdt. Zoals we echter zojuist in Galaten 3:2-5 hebben gezien, ontvangen we de Geest niet door de wet te houden. We ontvangen de Geest alleen door geloof in Jezus Christus. En dat is precies wat Petrus bedoelt in Handelingen 5:32.

Het was het weerwoord van Petrus op het verbod van de Joodse raad om in Jezus' naam te prediken. Petrus verklaarde dat de discipelen van Jezus God moesten gehoorzamen, die hun opdroeg geloof in Jezus te prediken, en niet mensen die hen opdracht gaven om daarmee op te houden (vs. 27-31). De gehoorzaamheid waar Petrus het over heeft is geen gehoorzaamheid aan de Sinaï wet, maar gehoorzaamheid aan het nieuwe dat God gedaan had door zijn Zoon te zenden, dat eenieder die in hem gelooft niet vergaat maar het eeuwige leven heeft.

Een nieuw hart nodig

Veel mensen vinden het gemakkelijk zich aan bepaalde regels te houden. Maar als Gods liefde niet in hun harten regeert, dan maakt het houden van regels hun harten ranzig. Zonder Gods liefde, veranderen zij in haviksogende rechters, uit op het falen van anderen. Ze worden trots en arrogant, en beginnen te denken dat het koninkrijk van God alleen bedoeld is voor de "gehoorzamen" en niet voor zondaars. Zij gaan zichzelf beter zien dan zondaars.

Hoe meer zij zich aan de regels houden, des te meer raakt hun zondigheid op de achtergrond. Hun noodzaak voor een Verlosser wordt minder duidelijk, en ze verbeelden zich een grote geestelijke kloof te zien tussen hen en de gewone mensen. (Als u al een langere tijd christen bent herkent u dat in uzelf, u bent van tijd tot tijd ook zo geweest. Ik denk dat we allemaal zo zijn.)

Geleid door de Geest

Als de liefde van God tot het hart doordringt, ervaren gelovigen echter twee dingen tegelijkertijd. Ten eerste vinden ze het verrassend aangenaam om tot de ontdekking te komen dat het een goed gevoel geeft om naar de dingen van God te verlangen. Ten tweede vinden ze het in toenemende mate vervelend om tot de ontdekking te komen hoe ze verstrikt kunnen raken in het verborgen boze netwerk van hun harten.

Allemaal een gevolg van het feit dat de Geest aan het werk is. De Geest, zorgt door de wet van Christus dat we opnieuw 'bedraad' worden, dat we de dingen beginnen te waarderen waar God van houdt. Tegelijkertijd krijgen we de andere kant van de medaille te zien: hij begint de donkere kanten van ons hart te belichten, zodat we in Gods licht werkelijk kunnen zien wat zich daar afspeelt.

De strijd gaat door. De gelovige is een burger van het eeuwige koninkrijk, en als zodanig, wandelt hij of zij met het duidelijke besef de onuitputtelijke genade en vergeving van God nodig te hebben. En bij hem of haar groeit ook het besef van de oneindige kracht van Christus om hulp te ontvangen bij het bestrijden van het gehate zelfzuchtige voormalige leven. Er beginnen zich nieuwe goddelijke gewoontes te ontwikkelen, en oude goddeloze gewoontes beginnen te verdwijnen.

Onderwezen door Christus

We gaan leren om in de goddelijke liefde te wandelen die God ons heeft gegeven. De Onderwijzer is natuurlijk Christus. Daarvoor zijn we discipelen van Christus. We behoren tot zijn leerlingen.

Christus is ook het levende Woord van God. De Heilige Geest heeft de Bijbel geïnspireerd om een onmisbaar instrument te zijn in de communicatie van het innerlijke leven van Christus aan ons. Dat is de reden waarom christenen de Bijbel lezen, bestuderen en meditatie tot een centraal onderdeel van hun dagelijks leven maken. Als we de Bijbel lezen, vragen we God ons begrip te zegenen, en ons zijn stem te doen horen, dat God het is die ons onderwijst, berispt, corrigeert en traint in rechtvaardigheid om ons zo toe te rusten tot elk goed werk (2 Timoteüs 3:16-17). Door dit soort dingen en de Tafel des Heren (Johannes 6:53-57) en door het getrouwe onderwijs van de kerkleiders (Efeziërs 4:11-16), gaat God door met ons te leiden naar een diepere gemeenschap met hem.

Gemotiveerd door genade

Paulus wist dat als we Gods genade accepteren dat die dermate effectief is om ons tot een goddelijk leven te motiveren, op manieren welke door de wet van Mozes nimmer mogelijk zijn. Hij schreef de volgende woorden aan Titus: "Want de genade Gods is verschenen, heilbrengend voor alle mensen, om ons op te voeden, zodat wij, de goddeloosheid en wereldse begeerten verzakende, bezadigd, rechtvaardig en godvruchtig in deze wereld leven, verwachtende de zalige hoop en de verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Christus Jezus, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken" (Titus 2:11-14).

Sabbat vervuld in Christus

We hebben gezien dat christenen niet onder de wet staan gegeven op de berg Sinai, welke een tijdelijke uitdrukking was van de wet van God voor Israël totdat Christus kwam, maar eerder onder de wet van Christus, welke voor God een eeuwige wet is.

We hebben gezien dat christenen geleid worden door de Heilige Geest, die zijn woning in de gelovigen maakt en hen onderwijst uit het Woord van God. In hoofdstuk drie zullen we de Sabbatdag en zijn vervulling in Jezus Christus nader bekijken.

Christenen bevinden zich onder de wet van God, maar niet in de vorm zoals die gegeven is bij de Sinai

1 Korintiërs 9:20-21 zegt: "En ik ben voor de Joden geworden als een Jood, om Joden te winnen; hun, die onder de wet staan, als onder de wet (hoewel persoonlijk niet onder de wet) om hen, die onder de wet staan, te winnen; hun, die zonder wet zijn, ben ik geworden als zonder wet (hoewel niet zonder de wet van God, want ik sta onder de wet van Christus) om hen, die zonder wet zijn, te winnen."

Conclusies uit 1 Korintiërs 9:20-21

- Joden waren onder de wet (20).
- De heidenen hadden de wet niet (21).
- Paulus was niet onder de wet (20).
- Hoewel Paulus niet onder de wet was, kon hij zich toch voordoen als iemand die onder de wet is (20).
- De wet was voor Paulus niet bindend, omdat hij zich voor kon doen als iemand die de wet niet heeft (21).
- Paulus stond niet los van Gods wet, omdat hij onder de wet van Christus was (21).
- "De wet" en "Gods wet" zijn niet hetzelfde, omdat Paulus niet onder "de Wet" was maar onder "Gods wet" in de vorm van "de wet van Christus" (21).
- "De wet" en "de wet van Christus" zijn niet hetzelfde, maar Gods wet en de wet van Christus zijn wel hetzelfde (20-21).
- Christenen zijn onder de wet van Christus.
- Christenen zijn niet onder "de wet."

De Wet

Heerlijkheid (2 Kor. 3:7)

Tijdelijk (2 Kor. 3:11;
Gal. 3:19-21)

Komt voort uit de wet van God

Toont het menselijk falen
(Rom. 3:20; 5:20; 7:13)

Een voorbode (Gal. 3:23-25;
Rom. 3:21; Joh. 5:39-40)

Niet geworteld in geloof
(Gal. 3:12)

Geschreven op tafelen van steen
(2 Kor. 3:7)

Voorbestemd om te verdwijnen
(2 Kor. 3:7)

De Wet van Christus

Uitnemende heerlijkheid (2 Kor. 3:10)

Blijvend (2 Kor. 3:11; Rom. 5:9-11)

Is identiek aan de wet van (Gal. 3:19-21)
God (1 Kor. 9:21)

Maakt menselijk succes
mogelijk (Rom. 7:6; 8:3-4)

Het eindresultaat (Gal. 3:23-25;
Rom. 3:21-26)

Geworteld in geloof (Gal. 3:24;
Rom. 3:22; 5:1-2; 1 Joh. 3:23)

Geschreven in de harten van
mensen (Heb. 8:10)

Ontworpen om voor eeuwig te
blijven (2 Kor. 3:11)

Nabeschuwing

1. Wat betekent "onder de wet" zijn?
2. Welke "wet" heeft de wet, gegeven aan Israël op de Sinai, vervangen?
3. Wat wil het zeggen: te zijn "onder de wet van Christus"?
4. Wat is het "grootste gebod" van Gods wet? Leg uit hoe deze wet in ons werkt.
5. Wat betekent Romeinen 10:4 met te zeggen dat Christus "het einde der wet is"?
6. Is het voldoende om aan morele gedragsregels te beantwoorden als we God blij willen maken onder het nieuwe verbond?

de Christelijke Sabbat Goddelijke rust in Jezus Christus

Hoofdstuk 3 – het Ingaan van Gods Rust

In hoofdstuk twee zagen we dat de wet die op de berg Sinai aan Israël was gegeven, inclusief de Tien Geboden, bedoeld was om tot de komst van Christus van kracht te zijn. We hebben gezien dat christenen niet onder de wet vallen, maar onder de wet van Christus en daarin geleid worden door de Heilige Geest. In hoofdstuk drie, gaan we wat meer naar de dag van de Sabbat en zijn vervulling in Christus kijken.

Een natuurlijke vraag

De vraag die zevende-dag sabbatisten zich serieus hebben gesteld is deze: "Omdat de wet gegeven op de berg Sinai de wet van God is, waarom zouden wij als christenen omdat die daar beschreven staat, die niet houden?" Inderdaad een belangrijk punt. Als God beveelt dient zijn volk te gehoorzamen.

Maar het antwoord dat door sabbatisten wordt gegeven is het verkeerde antwoord. Hun is verteld dat omdat de wet op de Sinai gegeven in feite Gods wet is, christenen verplicht zijn die ook te houden. Dat is niet het bijbelse antwoord.

Het bijbelse antwoord is dat de wet gegeven op de Sinai, inclusief het Sabbatsgebod, Gods wet voor Israël was (Leviticus 26:46; Deuteronomium 4:13), en het was Gods wet voor Israël todat Christus kwam (Galaten 3:19). Het was niet Gods wet voor al de volken, ook was het niet Gods wet voor alle tijden. Hij was voor Israël; hij was tijdelijk; hij was van kracht tot Christus, en toen die kwam werd de wet door hem overtroffen en daarom verdween hij (2 Korintiërs 3:7-11). Het is dan ook niet verwonderlijk dat Johannes zo'n 60 jaar na de opstanding van Christus geïnspireerd werd om de term "Pascha der Joden" te gebruiken (Joh. 2:13; 6:4; 11:55), het "Joods Loofhuttenfeest" (Joh. 7:2), en het "feest der Joden" (Joh. 5:1) bij de verwijzing naar hun jaarlijkse feesten. Nu dat Christus, het Onderwerp en Doel van de wet van Mozes, gekomen was, was het Johannes duidelijk dat de feesten uit de wet niet voor christenen bedoeld waren. Het waren immers feesten van de Joden.

Gebruik van de wet

De Sinai wet is niet langer de onderwijzer van Gods volk (Galaten 3:24-25). Onze onderwijzer is Christus, die ons onderwijst door de Heilige Geest (Joh. 14:26). We staan niet onder de Sinai wet (1 Korintiërs 9:20-21). We vallen onder de wet van Christus (1 Joh. 3:21-24). En tegelijkertijd gebruikt de Geest de wet van Mozes als een manier om ons dingen duidelijk te maken. Dat is belangrijk voor de begripsvorming. Het is juist om te zeggen dat christenen niet onder de wet van Mozes vallen: Paulus maakt dat duidelijk in schriftgedeelten zoals Romeinen 7:6 en 1 Korintiërs 9:20.

Het is echter ook juist om te zeggen dat christenen de wet van Mozes vervullen. Zij vervullen de wet niet door hem te houden op de manier zoals die gegeven was aan Israël en de manier waarop Israël was opgedragen om die te houden. Maar zij vervullen hem in de zin waarmee God de wet wilde gebruiken, dat is de werkelijke intentie en doel die altijd achter de bijzonderheden van de wet hebben gezeten.

Tallose beschrijvingen van goddelijk gedrag, geheel overeenkomstig de wet van Christus, ofwel de wet van God voor christenen (1 Korintiërs 9:20-21), zijn te vinden in het Nieuwe Testament (bijvoorbeeld Galaten 5:13-6:10; Efeziërs 4:20-6:20; Kolossenzen 3:1-4:6). Deze omschrijvingen van het nieuwe leven in Christus gaan veel dieper dan de Tien Geboden. Zij dalen ver af in de intenties van het hart, waar de Geest van God aan het werk is om ons te vormen naar het beeld van Christus.

De vervulling van de wet

Jezus werd gevraagd wat het grootste gebod in de wet van Mozes was, "Hij zeide tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten" (Matteüs 22:37-40).

Bij een andere gelegenheid zei Jezus: "Alles nu wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun ook aldus: want dit is de wet en de profeten" (Matteüs 7:12). Bij het geven van onderricht aan Romeinse christenen omtrent christelijk gedrag, schreef Paulus: "Zijt niemand iets schuldig dan elkander lief te hebben; want wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. Want de geboden: gij zult niet echtbreken, gij zult niet doodslaan, gij zult niet stelen, gij zult niet begeren en welk ander gebod er ook zij, worden samengevat in dit woord: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. De liefde doet de naaste geen kwaad; daarom is de liefde de vervulling der wet" (Romeinen 13:8-10).

Niet tegenstrijdig

Nu beginnen we te zien wat Jezus bedoelde toen hij zei dat hij niet gekomen was om de wet teniet te doen, maar te vervullen (Matteüs 5:17). De enige manier om Gods ware en echte volk te zijn is ons vertrouwen in Jezus stellen en hem te volgen in een leven van goddelijke liefde (Galaten 3:26-27). Omdat alleen Christus getrouw is aan God kunnen we alleen maar getrouw zijn aan, en wandelen in het verbond tussen God en zijn volk als we één zijn met Christus. Als we loyaal genoemd willen worden, moeten we loyaal zijn aan hem.

Wie zal dan zijn liefde in ons vestigen en in ons komen om ons te onderwijzen? God zelf. Wat God ons ook in eigen persoon onderwijst, het zal niet tegenstrijdig zijn met de wet die hij aan Israël gaf. Diezelfde God doet recht aan alle mensen op een manier die overeenkomt met zijn plan.

De wet van de Sinäi is dus instructief en bruikbaar voor christenen, omdat het het hart van God laat zien voor zijn volk Israël als een natie. Maar nogmaals, zoals we al in voorgaande hoofdstukken hebben gezien was de wet specifiek geschreven voor het oude Israël. En omdat het speciaal voor het oude Israël bedoeld was, zijn veel details niet van belang voor christenen; zoals het priesterschap, de tabernakel en de tempeldienst, rust voor het land, kledingvoorschriften en seizoens vieringen. De zevende-dag Sabbat is er ook een voorbeeld van. Dat gebod was een tijdelijke verwijzing naar iets blijvends dat nu beschikbaar is gekomen door geloof in Christus.

De Sabbat

Maar is het geen goede zaak om één dag per week geen reguliere arbeid te verrichten en toe te wijden aan God? Ik denk dat er maar weinig christenen zijn die in discussie willen gaan over de waarde van het nemen van een dag vrijaf en zich die tijd te richten op God. Maar dat is niet de juiste vraagstelling voor sabbatisten. Hun enig juiste vraag is: "Beveelt God ons niet een wekelijkse Sabbatdag te houden?" En het antwoord op deze vraag is: "Nee." God beval de Israëlieten de wekelijkse Sabbatdag te houden. Maar hij heeft nooit aan iemand anders het gebod gegeven om de wekelijkse Sabbat te houden.

De wekelijkse Sabbat, als teken tussen God en Israël, kenmerkt de Israëlieten als Gods eigen volk totdat Jezus kwam. Toen Jezus kwam, werd de deur geopend naar het echte, waarvan het Sabbatsgebod slechts een voorafschaduw, een voorteken was. Het echte is voor iedereen, niet alleen voor Israël. Het echte is Gods eigen rust - het koninkrijk van God - en Jezus nodigt nu alle volken uit om door geloof in hem die rust binnen te gaan.

Het boek Hebrëen verteld ons over christenen die in die werkelijkheid zijn ingegaan waarvan het Sabbatsgebod, nu vervangen, slechts een voorloper was. God ziet uit naar ons ingaan in zijn eigen rust, de eeuwige Sabbat, en zijn eigen rust is niet een dag van de week. De dag van de week is symbolisch voor de rust die God inging tijdens de schepping, toen hij zijn schepping had afgemaakt, maar Gods rust eindigde daarmee niet, tegenstrijdig als het klinkt: het was een rust waarin hij doorging met werken (Johannes 5:17).

Het ingaan van Gods rust

Deze eeuwige, geestelijke rust is de rust die God gelovigen aanbiedt, en die rust kan worden ingegaan, niet door het apart zetten van een dag in de week, maar door geloof, door te geloven in de Ene die God gezonden heeft (Hebrëen 4:3). Zoals we in hoofdstuk twee hebben gezien, maken veel christenen de fout om te denken dat de wekelijkse Sabbat veranderd is van de zevende dag, de zaterdag, naar de eerste dag, zondag. Met andere woorden, zij passen het Sabbatsgebod toe op de zondag. Maar de Bijbel maakt die verandering niet.

In de Bijbel is de christelijke Sabbat niet een bepaalde dag van de week. De christelijke Sabbat is het leven in het koninkrijk wat gelovigen betreden door geloof in Christus. Het is niet een van de zeven dagen – het is het totaal van iemands eeuwige leven in Christus. De Bijbel zegt ons dat God mensen uitnodigt om zijn nooit ophoudende rust binnen te gaan, de Sabbatsrust waarbij werk voor het koninkrijk de enige soort van arbeid is die verricht wordt.

Het echte

Terwijl de wekelijkse Sabbat belangrijk was en voor die tijd van vitaal belang; nu dat Christus is gekomen, wil God dat we niet langer tevreden zijn met een voorbode – hij wil dat we het echte hebben (Kolossenzen 2:16-17). De voorbode was een hint naar het echte. Het was een soort van glimp van de eeuwige rust die God op een zekere dag door de Messias beschikbaar stelde. Maar nu dat het echte er is en beschikbaar voor iedereen, heeft het geen zin meer om er steeds maar weer op te wijzen dat we de hint nodig hebben.

Dat is waarom Paulus onvermurwbaar was tegenover de gelovigen uit de heidenen in de Galaten kerken. Die kregen van bepaalde Joden te horen dat ze geen deel uit konden maken van Gods volk als zij niet besneden waren en de wet hielden. Paulus zei: "Volstrekt niet!" Gebonden zijn aan de Sinaï wetten staat gelijk aan het niet gebonden zijn aan Christus.

De wet kan niet redden. Zij kan alleen verklaren dat allen zondaars zijn (Galaten 3:19). Haar rol is beëindigd (vs. 23-25). Gelovigen zijn gebonden aan Christus, niet aan de wet van Mozes (4:24-31). De twee gaan niet samen; ze staan niet op hetzelfde niveau (5:2-6). Het een vervangt het ander. Het oude moet verdwijnen ten gunste van het nieuwe (2 Korintiërs 3:7-11). De boom kan niet groeien tenzij het zaad sterft en uitloopt. De glorie van de tweede is zoveel groter dan de glorie van de eerste, dat de eerste in vergelijking geen glorie heeft. De wet van Christus vervangt de wet van Mozes (Johannes 1:17).

Gods wijze raadsbesluit

Gods wijze raadsbesluit in het licht van Christus met betrekking tot de Sabbat is dat Gods rust niet bestaat uit een 24-uurse dag, maar eerder uit eeuwig leven – het leven van de nieuwe schepping in Christus. Die rust, kan op dit moment worden ingegaan door geloof in de Zoon van God (Kolossenzen 1:13-14), en na de dood zullen we ervan genieten in onze verheerlijkte lichamen zoals dat van Christus (Filippenzen 3:21) terwijl we de werken Gods doen eendrachtig en in harmonie met hem in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Dat is één reden waarom het zo oppervlakkig en nietszeggend is om vol te houden dat het gebod van de wekelijkse Sabbatdag nog steeds van kracht is. Het is hetzelfde als te zeggen dat we niet geloven dat de werkelijke rust nu al beschikbaar is. Het komt op hetzelfde neer als te beweren dat de offergeboden nog steeds gebracht moeten worden, of dat de voedsel- en reinheidswetten nog steeds nageleefd moeten worden. Of zeggen dat we niet geloven dat het echte offer al gebracht is, en de werkelijke reiniging nog niet heeft plaatsgevonden.

Het is een beetje hetzelfde als dat ik me in een bus bevindt en de chauffeur telkens opnieuw vraag mijn kaartje af te stempelen omdat ik telkens niet geloof dat hij het al gedaan heeft. Terwijl dat afgestempelde kaartje het bewijs is dat ik een bepaalde afstand met de bus mee mag. (Het is maar een voorbeeld.)

Sabbatisten begrijpen heus wel het punt van de offerandes. Zij weten dat de geboden van de offerandes overbodig zijn geworden door het alles omvattende offer van het Lam van God. Maar het gegeven dat de echte rust nu door Jezus beschikbaar is voor allen die geloven is iets wat ze niet bereid zijn te aanvaarden. Eén reden is dat veel sabbats leraren de uitleg in Hebreeën verkeerd begrijpen, in het bijzonder voor wat betreft de discussie omtrent de Sabbats rust die er blijft voor Gods volk.

De rust die blijft

Een nadere beschouwing van Hebrëen 3 en 4 laat zien dat de Israëlieten die in de woestijn omkwamen niet die rust zijn ingegaan die God met hen voor had in het beloofde land. De reden waarom zij die rust niet zijn ingegaan was dat zij de belofte van God niet geloofden (Hebrëen 3:19). Uit het verhaal in Nummeri 13 en 14 en Psalm 95 blijkt dat ze niet geloofden wat God voor hen zou doen zoals hij gezegd had. Zij geloofden niet dat God de Kanaänieten voor hen zou verslaan en hun het land geven. Ze vertrouwden hem niet.

Met dit verhaal over ongeloof van de Israëlieten als illustratie waarschuwt Hebrëen 3:12 christenen: "Ziet toe, broeders, dat bij niemand uwer een boos, ongelovig hart zij, door af te vallen van de levende God." Het moge duidelijk zijn dat vertrouwen in God een vereiste is om in Gods beloofde rust te mogen ingaan. Deze bijzondere vorm van ongehoorzaamheid waar Gods volk hier voor gewaarschuwd wordt, is de ongehoorzaamheid van ongeloof en gebrek aan vertrouwen.

Het specifieke geloof waartoe in het boek Hebrëen wordt opgeroepen is geloof in de zaligmaking door Jezus Christus (Hebrëen 2:1-4; 3:1; 14; 10:19-23). Maar er is nog iets anders in dit verband. Het Beloofde Land van de Israëlieten wordt Gods rust genoemd (Hebrëen 3:11, 18).

Langzamerhand begint het tot ons door te dringen dat de wekelijkse Sabbatdag een afbeelding en heenwijzing was van iets veel groters dan een dag in de week – zelfs voor het oude Israël. Het verwees naar de "rust" van het ingaan, bezitten en vertoeven in het Beloofde Land. Maar er is nog iets veel mooiers. De rust van het vertoeven in het Beloofde Land, die uiteindelijke rust die alleen die Israëlieten ervoeren die in God geloofden, was zelfs nog niet de blijvende rust. "Want indien Jozua hen in de rust gebracht had, zou Hij niet meer over een andere, latere dag gesproken hebben" (Hebrëen 4:8). Er bleef nòg een rust over voor Gods volk, een definitieve rust waarnaar alle vorige soorten van rust alleen maar naar konden verwijzen.

"Laten wij daarom op onze hoede zijn, dat niemand van u, terwijl nog een belofte van tot zijn rust in te gaan bestaat, de indruk zou wekken achter te blijven" (Hebrëen 4:1). Wie gaat deze blijvende en belangrijkste rust binnen? "Want wij gaan tot de rust in, wij, die tot geloof gekomen zijn..." (v. 3). Hoe kan ons ingaan in die rust verijdeld worden? Door het volgen van het voorbeeld van ongehoorzaamheid en ongeloof van de Israëlieten (v. 11).

God stelde een zekere dag voor het oude Israël onder Jozua vast, en noemde het "Heden," toen zij door geloof de rust konden ingaan die hij voor hen bereid had in het Beloofde Land (Hebrëen 3:7-11). De vorige generatie had geen toestemming gekregen om in te gaan vanwege hun ongeloof.

Later, door de woorden van David, bepaalde God een andere dag, en noemde die ook "Heden," toen Gods volk, die hem wilden begrijpen, de beloofde rust konden ingaan (4:7). De Sabbatsrust die blijft voor Gods volk (4:9) is een rust die binnengegaan kan worden door geloof in Christus, en bestaat uit eeuwige zaligmaking. Het is Gods rust. Het is het koninkrijk der hemelen, de regering van Christus. We kunnen die niet binnegaan door onze eigen werken (4:10), maar door geloof (4:3).

Waar het om gaat

Wat is dan precies het punt waar het om gaat in het gedeelte in Hebrëen over het ingaan in Gods rust? Telkens als we in de Schrift "Daar" tegenkomen moeten we goed kijken naar wat eraan vooraf gaat, omdat "daar" aangeeft wat er aan vooraf is gegaan. Hebrëen 4:14 zegt: "Daar wij nu een grote hogepriester hebben, die de hemelen is doorgedaan, Jezus, de Zoon van God, laten wij aan die belijdenis vasthouden." Dat is het punt.

Het is het punt in de hele Bijbel: Geloof in Jezus. Het punt van Hebreeën 4 is niet dat het wekelijkse Sabbatsgebod aan het oude Israël gegeven ook bindend is voor christenen, zoals sabbatisten trachten duidelijk te maken. Een dergelijk concept druist tegen de hele boodschap van de Bijbel in. De Messias is gekomen. De schaduwfiguren zijn verdwenen door de helderheid van de middagzon.

Verlies van rust

Toen God zijn scheppingsweek ten einde had, rustte hij uit van de goede dingen die hij had gemaakt (Genesis 2:2; 3:8), en hij rustte met Adam en Eva uit in de Hof van Eden (Genesis 2:8-9). Het kostte geen overmatige moeite om de hof vruchten te laten voortbrengen. Zij genoten van het fruit terwijl zij omkeken naar de altijd overvloedige hof, en rustten met vreugde van hun vrije en onbepaalde gemeenschap met God. Maar de zonde deed zijn intrede, en daarmee verwijdering van God (Genesis 3:17-19). Adam en Eva rustten niet langer met God. Zij werden uit de Hof verdreven en moesten in het zweet huns aanschijns werken (Genesis 3:17-19). Een tijd later riep God Abraham en beloofde hem dat zijn nakomelingen op een dag het land zouden erven dat God hem liet zien (Genesis 15:12-21). Maar er is veel meer dan dat: God beloofde Abraham dat door zijn zaad, iedereen in de wereld gezegend zou worden (Genesis 12:3; Galaten 3:8).

Zo'n 430 jaren later zond God Mozes om zijn afstammelingen uit Egypte, waar zij slaven waren geworden, naar het Beloofde Land te leiden. Door Mozes, maakte God in de Sinaiwoestijn een verbond met hen (Deuteronomium 4:13; 9:11).

Het ingaan van de rust

De wekelijkse Sabbat was het teken van het verbond (Exodus 31:13). Iedere zevende dag, moest het volk rusten van zijn fysieke arbeid (Exodus 20:8-10). Zij zouden zich herinneren dat God alles had geschapen wat er is, en dat er een tijd was geweest waarbij de mensen met God rustten van zijn schepping (Exodus 20:11-12).

Zij zouden zich ook herinneren dat de mensen Gods autoriteit over hen hadden verworpen en als gevolg daarvan van hem vervreemd waren.

De Israëlieten zouden zich ook herinneren dat zij slaven waren geweest in Egypte, en het uitgeschreeuwd hadden vanwege de dwangarbeid zonder rust (Deuteronomium 5:15). Door van het werk op de zevende dag te rusten, proefden de Israëlieten de smaak van goddelijke rust – zoals het leven zou kunnen zijn als de mensen God in alles geloofden, en als ze maar weer met hun Schepper zouden rusten.

De wekelijkse Sabbat was het teken van Gods verbond met Israël. Het lichaam en bloed van Jezus Christus zijn het teken van Gods verbond met iedereen die het evangelie gelooft (Johannes 6:53-57; Lucas 22:19-20; Hebreeën 10:19-20). De wekelijkse Sabbat was een voorproefje van de goddelijke rust in Christus (Kolossenzen 2:16-17). Door geloof in hem, gaan we de goddelijke rust in (Hebreeën 4:3).

Jezus is groter

Om in het Beloofde Land te blijven was het nodig om de Sabbatdag te houden (Jesaja 58:13-14). Dus zou men kunnen redeneren, is het voor ons om in het bezit te blijven van eeuwig leven in het hier en nu koninkrijk van God, dan geen goede zaak om de Sabbat te blijven houden? Nee, dat is het niet. Wij zijn in het bezit van de gift van eeuwig leven op slechts één manier: door geloof in Jezus Christus.

Dat is precies het punt in Hebreeën. In Christus heeft God met de mensheid een nieuw verbond gemaakt. Het is zoveel groter dan het oude, dat alles wat eraan vooraf ging volledig overtroffen is, zoveel zelfs dat het vorige verbond en alles wat ermee te maken had nu verouderd is geworden (Hebreeën 8:6-13).

Het boek Hebreëen is een verklaring van de ultieme superioriteit van Jezus Christus over alles wat iedereen ook maar op religieus gebied bedacht zou kunnen hebben, en een aansporing om al ons geloof en vertrouwen in hem te stellen. In Christus is alles vervuld (Matteüs 5:17-18).

Boodschap van Hebreëen

Laten we eens even kijken wat het boek Hebreëen ons te vertellen heeft: Jezus is superieur over alle voorgaande vormen van goddelijke communicatie (1:1). Jezus is de volmaakte vertegenwoordiging van Gods eigen wezen. Hij is Gods vertegenwoordiger van de Schepper, de ophouder en heerser over het heelal en de redder van de zonde (1:2-3). Jezus staat ook boven de engelen (1:4-14). Alleen Jezus redt mensen, met wie hij zich vereenzelvigd en waarvoor hij lijdt (2:1-18). Stel uw vertrouwen op Jezus, die meerder is dan Mozes (3:1-6). Christenen kunnen Gods rust alleen maar binnengaan in Jezus (3:7-4:13). Jezus is hoger dan het Israëlitische priesterschap (4:14-5:10).

We erven de beloften van God door geloof in Christus en geduld in lijden (5:11-6:12). Onze hoop staat vast en zeker vanwege Jezus (6:13-20). Jezus staat boven de hogepriester van weleer en het verbond waarvan hij de middelaar is, is superieur aan het oude verbond en bevat superieure beloften (7:1-10:18). Omdat al deze dingen waar zijn, laten we ons vertrouwen, hoop en geloof in Jezus alleen stellen, en alle beproevingen en ontberingen doorstaan door onze ogen op hem gericht te houden (10:19-12:12).

Twee bergen

Samenvattend zien we dat we als christenen "niet genaderd zijn tot een tastbaar en brandend vuur," ofwel: we zijn niet tot de berg Sinaï genaderd (12:18). Integendeel, we zijn genaderd tot de "Berg Zion", tot het hemelse Jeruzalem, de stad van de levende God" (v. 22). We zijn genaderd tot "tienduizendtallen van engelen en tot een feestelijke en plechtige vergadering van eerstgeborenen, die ingeschreven zijn in de hemelen."

Maar gij zijt genaderd "tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten der rechtvaardigen, die de vol-einding bereikt hebben, en tot Jezus, de middelaar van een nieuw verbond, en tot het bloed der besprenging, dat krachtiger spreekt dan Abel" (12:22-24).

Dat is Gods rust, de rust die blijft voor Gods volk, de erfenis van de heiligen – en we zijn er al ingegaan. "Ziet dan toe", worden we aangemoedigd, "dat gij Hem die spreekt niet afwijst" vanaf deze berg, de Berg Zion.

Onze harten worden versterkt door genade, niet door ceremonieel voedsel. We eten van een nieuw altaar, een altaar waarvan het vorige verbond geen recht geeft om van te eten. We zien uit naar het toekomstige Jeruzalem; de vorige stad heeft geen plaats voor ons. Onze offeranden zijn offeranden van lof, en ze worden geofferd via Jezus, door lippen die zijn naam bekennen. De vrucht van ons leven is de vrucht van Gods liefde die in ons werkzaam is, hetgeen hem blij maakt door Jezus Christus (12:25-13:21).

Waar het in Hebreëen om gaat is bepaald niet om het houden van het zevendedags Sabbatsgebod. Hebreëen waarschuwt en spoort christelijke gelovigen aan hun geloof in Jezus Christus te behouden ondanks alle tegenwerking en onder geen enkele omstandigheid te buigen voor druk, zelfs dodelijke druk van de synagogen, om hun geloof in Jezus op te geven voor iets wat nu zwak en minderwaardig is en dat God in zijn eigen Zoon heeft overtroffen.

Geestelijke discipline

Er zijn christenen die één dag in de week geen dagelijks werk verrichten uit oogpunt van geestelijke discipline en om zichzelf speciale tijd te gunnen voor geestelijke toewijding.

Dat is uitstekend, maar het is niet hetzelfde als geloven dat de wekelijkse Sabbat een gebod is voor christenen. Het is ook niet hetzelfde als dat idee aan anderen op te dringen als zouden zij door het apart zetten van een Sabbatsdag daar God meer gehoorzaam en getrouw door zijn. Wat we persoonlijk verkiezen als geestelijke oefening is iets totaal anders dan een wet voor alle gelovigen.

De Sinaï wet is al lang niet meer bepalend voor Gods volk. Besnijdenis noch Sabbatten, noch beperkende voedselwetten zijn tekenen van wie tot het hemelse, Vaderlijke koninkrijk behoren. In plaats daarvan heeft God door iets geheel nieuws – Jezus Christus – Joden en heidenen tot zijn eigen volk gemaakt.

Paulus schreef: "Want Hij is onze vrede, die de twee een heeft gemaakt en de tussenmuur, die scheiding maakte, de vijandschap, weggebroken heeft, doordat Hij in zijn vlees de wet der geboden, in inzettingen bestaande, buiten werking gesteld heeft, om in Zichzelf, vrede makende, de twee tot een nieuwe mens te scheppen, en de twee, tot een lichaam verbonden, weder met God te verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft. En bij zijn komst heeft Hij vrede verkondigd aan u, die veraf waart, en vrede aan hen, die dichtbij waren; want door Hem hebben wij beiden in een Geest de toegang tot de Vader" (Efeziërs 2:14-18).

We hebben gezien dat christenen niet onder de Sinaï wet vallen, maar onder de wet van Christus en geleid worden door de Heilige Geest. Ook hebben we gezien dat de christelijke Sabbat niet een bepaalde dag van de week is, maar eeuwige rust in Jezus Christus. In hoofdstuk vier gaan we kijken naar het doel en de inhoud van aanbidding.

Als Jezus de Sabbat hield, moeten wij dat dan ook doen?

Jezus was een Jood, geboren onder de wet (Gal. 4:4). Hij hield zich aan de Joodse gebruiken, en hij hield de wet van Mozes. Overeenkomstig de gebruiken, bezocht Jezus de Synagogen (Lucas 4:16), hield het Vernieuwingsfeest (Johannes 10:22), zei mensen de rituele wetten te gehoorzamen (Matteüs 8:4), ging naar Jeruzalem voor de feesten (Lucas 2:41) en gaf geld ter ondersteuning van de Tempel (Matteüs 17:27).

Overeenkomstig de wet was Jezus op de achtste dag besneden, bouwde elk jaar een loofhut (Leviticus 23:39-41), slachtte elk jaar een Paschalam (Exodus 12:3, 14), droeg gebedsriemen (Deuteronomium 6:8-9), droeg kwastjes aan zijn kleren (Numeri 15:28) en hield de Sabbat.

Wil Jezus dat we hem in elk opzicht nadoen? Nee. Hij droeg zijn gelovige leerlingen op "te onderhouden al wat Ik u bevolen heb" (Matteüs 28:20).

We hoeven Jezus niet op elk onderdeel na te doen. Om het Sabbatsgebod erbij te halen vanwege het feit dat Jezus dat hield is een bedrieglijke manier om de Bijbel uit te leggen, omdat het voorbij gaat aan de volledige boodschap van de Bijbel.

Het Sabbatsgebod is aan Israël gegeven (Exodus 20:2, 2 Kronieken 5:10), nooit aan christenen. De Sabbat wees naar een nieuw leven in Christus, waarin gelovigen ware rust vinden. We dienen Jezus te volgen in zijn houding en gehoorzaamheid en onderwerping aan de wil van de Vader (Johannes 15:10).

We dienen God te gehoorzamen in alles wat hij ons opdraagt, geen regels die hij aan anderen heeft gegeven en allang verouderd zijn verklaard (Hebreeën 8:13; 2 Korintiërs 3:7-16).

De Sabbat gemaakt voor de mensen

Nadat de Farizeeën Jezus bekritiseerd hadden vanwege het toestaan aan zijn leerlingen om koren te plukken op de Sabbatdag, zei Jezus: "En Hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om de mens, en niet de mens om de Sabbat" (Marcus 2:27). Zei hij daarmee dat God de Sabbat voor alle mensen had gemaakt – voor zowel Joden als heidenen?

Wat Jezus bedoelt kunnen we zien in de volgende zin: "en niet de mens om de Sabbat." Wat hij bedoelde was dat de Sabbat gemaakt was ten dienste van de mensen, in plaats van dat de mensen geschapen waren

om de Sabbat te dienen. De Sabbat was een dienaar, niet een meester. Hij gaf daarmee de relatieve belangrijkheid van de Sabbat aan, niet aan welke specifieke personen de Sabbat was gegeven.

Om dat te verduidelijken: stel dat Jezus had gezegd, "De wet van de besnijdenis is gemaakt voor de man, niet de man voor de besnijdenis." Zou die uitspraak betekenen dat de besnijdenis voor de hele mensheid bedoeld was? Natuurlijk niet.

Het was bevolen aan mensen waarop het van toepassing was, niet alle mensen. De Sabbat, die net zoals de besnijdenis aan Israël was gegeven, en niet aan de rest van de wereld.

Als Jezus gezegd had dat de Sabbat gemaakt was voor de heidenen, zou er een andere, nog grotere controverse zijn ontstaan, omdat de Farizeeën van mening waren dat de Sabbat alleen aan Israël was gegeven.

De Farizeeën waren het gedrag van de discipelen aan het uitdagen.

Zij overdreven de belangrijkheid van de beperkingen op de Sabbatdag, en Jezus reageerde daarop door de Sabbat niet voor en Jezus reageerde daarop door de Sabbat niet voor alle mensen te verklaren, maar door de relatieve belangrijkheid ervan te reduceren tot het dienen van de mensen waarvoor hij bedoeld was.

Nabeschuwing

1. Was de wet van God voor het oude Israël tijdelijk of voor alle mensen die ooit geleefd hebben?
2. Welke wet of principe omvat al het onderwijs uit het Oude Testament in de Wet en de Profeten?
3. Waar in de wet wees de rust van de fysieke Sabbat naar?
4. Naar wat voor soort "rust" verwijst de zin Hebrëeën 4:9, "Er blijft dus een sabbatsrust voor het volk van God."
5. Als Jezus de Sabbat hield zoals de Joden van zijn tijd deden, waarom geldt zijn voorbeeld dan niet voor christenen?
6. Wat er staat in Marcus 2:27 waarom zegt dat niet dat alle volken en naties de fysieke rust van de Sabbat moeten houden?

de Christelijke Sabbat Goddelijke rust in Jezus Christus

Hoofdstuk 4 – Christelijke Aanbidding

In de eerste drie hoofdstukken hebben we gezien dat de wet gegeven aan historisch Israël bedoeld was om van kracht te zijn tot aan de komst van Christus, en dat die niet verward moet worden met de wet van Christus, gegeven aan de kerk. Ook hebben we gezien dat de christelijke Sabbat niet een afzonderlijke dag in de week is, maar onze eeuwige rust in Jezus Christus. In dit hoofdstuk, gaan we naar facetten kijken die betrekking hebben op het doel en de inhoud van christelijke aanbidding.

Aanbidding in het Oude Testament

Er is geen menselijke activiteit die belangrijker in betekenis is dan die van de aanbidding van God. We kunnen om te beginnen al veel leren hoe mensen in het verleden God hebben aanbeden en hoe we het vandaag de dag nog effectiever kunnen doen.

Het Oude Testament is een kostbare bron van instructie omtrent het aanbidden van onze God. Wat we van dit onzichtbare Wezen weten en God noemen, hebben we immers voornamelijk uit het Oude Testament geleerd. In het Oude Testament zien we bijvoorbeeld dat God niet te benaderen is door alles wat onrein is, of besmet met zonde. Het volk van Israël diende eerst grondige rituele offerandes te brengen en van zonden schoongewassen te zijn, alvorens in de aanwezigheid van God te kunnen komen.

In het Oude Testament leren we over Gods heiligheid, zijn ultieme perfectie en volledig "anderszijn" van alles wat geschapen is. Zijn verschijning bij de Berg Sinai wordt als dermate fel schijnend omschreven dat, wilden de Israëlieten er niet door vernietigd worden, God zichzelf met donkere wolken moest "bekleden".

Vrij en getrouw

In het Oude Testament zien we ook dat niet het volk maar dat God het is die besluit zich met menselijke zaken bezig te houden of zich ervan terug te trekken.

We zien dat God de ontwerper en maker van alles is, en dat alles uitsluitend aan hem zijn voortbestaan te danken heeft.

We zien dat God zich niet laat beïnvloeden door rituelen, tovenarij, bezweringen of opofferingen zoals de goden van de omringende volken rondom Israël. We zien dat God volledig en eeuwig getrouw is, dat hij met een niet aflatende liefde van zijn volk houdt, dat hij beloftes doet en zich aan zijn woord houdt. We zien dat er niets is wat God ervan kan weerhouden te doen wat hij besloten heeft te zullen doen. En we zien dat het Gods doel is om gebroken mannen en vrouwen te redden en te verlossen, om de zwakke te sterken, en verlichting te brengen aan de vermoeiden.

We zien dat God bezorgd is en op de meest intieme wijze betrokken bij alles wat er zich in het door hem geschapen heelal afspeelt. Hoewel we weten dat zonde catastrofale gevolgen heeft voor menselijke wezens, vergeet God het werk van zijn hand niet, en hij grijpt in en herstelt zodat de mens weer met hem verzoend kan worden.

We weten dat mensen hulpeloos zijn zonder God, en dat alles wat de mens doet alleen maar mogelijk is omdat God het toestaat dat zij het op hun manier doen.

We zien dat God wil dat de mens hem liefheeft en gehoorzaamt omdat ze op die manier alles kunnen hebben en bereiken waarnaar hun ziel waarlijk verlangt en alles worden waartoe zij geschapen zijn.

We zien dat God de mens die hij geschapen heeft beloont en waardeert, en dat het hem grieft als hij ziet hoe de mens zichzelf en anderen schade toebrengt door de boze overleggingen in hun harten. Maar het mooiste van alles is dat we zien dat God lang geleden al besloten had om op de juiste tijd met machtige hand en onmiskenbaar in te grijpen, geheel in overeenstemming met zijn trouw aan het verbond, om de mensheid van hun zonde en rebellie te verlossen en te genezen.

Israël leert om te aanbidden

Het volk van Israël ontving duidelijke instructies over hoe te werk te gaan om de enige ware God te aanbidden. Deze aanwijzingen waren nauwkeurig vastgelegd om de Israëlieten te onderrichten dat God een volkomen andere God is dan de goden van Egypte en volkomen anders dan al de andere goden die ze nog tegen zouden komen in de hun omringende landen of in de landen die ze in bezit zouden nemen.

Terwijl ze Gods aanwijzingen om te aanbidden opvolgden, zagen zij dat God volmaakt en heilig is, en dat hij goed en getrouw is, dat hij nooit misleid of bedrieglijk is, dat hij alwetend is, en dat onreinheid zelfs nog niet in zijn buurt kan komen. Ze zagen dat hij aan niets of niemand onderworpen is, maar dat alles aan hem onderworpen is, en dat hij op zijn manier aanbeden wil worden.

Ze zagen ook dat God persoonlijk is, en dat er gradaties van intimiteit zijn die mensen met hem kunnen hebben. Het tabernakel en de tempel die er een alternatief voor waren, hadden een binnenhof, een buitenhof, het heilige, en tenslotte de meest intieme plek van alles: het heilige der heilige.

Behalve de hogepriester, en dan nog maar éénmaal per jaar en na intensieve reinheidsrituelen, was het niemand toegestaan om zo dicht tot God te naderen.

Door dit zorgvuldig uitgewerkte systeem van aanbidding, leerde Israël dat God volmaakt heilig is, en dat het voor een mens onmogelijk is om tot God te naderen tenzij God dat mogelijk maakt. Zij leerden ook dat de meest intieme relatie met God alleen mogelijk is door tussenkomst van de hogepriester, die het volk voor God vertegenwoordigt en zo ritueel rein moet zijn als maar mogelijk is.

Toen de Israëlieten Egypte verlieten, waren hun opvattingen omtrent heiligheid sterk beïnvloed door de Egyptenaren en andere landen in hun omgeving. Ze hadden nog veel te leren. Schema 1 (op pagina 31) geeft een aantal aspecten weer over de kennis die God over zichzelf aan Israël bekend maakt en deze ook voor de wereld van het Oude Verbond vastlegt.

Aanbidding in het Nieuwe Testament

In het Nieuwe Verbond gebeurt er iets geheel nieuws. Hoewel het volkomen nieuw is, is hetgeen God in Christus deed toch in volledige harmonie met alles wat hij tevoren op dit gebied heeft gedaan. Net zoals de Israëlieten leerden dat slechts één persoon, de hogepriester die God had aangesteld om het gehele volk te vertegenwoordigen, in Gods tegenwoordigheid kon komen, zo leren christenen dat alleen wanneer ze zich met Christus verbonden weten, met Gods eigen Zoon dus, dat ze dan pas in Gods tegenwoordigheid kunnen komen.

Jezus is onze hogepriester. Hij is onze vertegenwoordiger voor God. Alleen via hem kunnen we in intieme gemeenschap met God komen. Dat is de betekenis van de Maaltijd des Heren – een diepgaande les voor onze vereenzelviging, of eenheid met de zondeloze Zoon van God, onze volmaakte en eeuwige Hogepriester.

Jezus betekent alles voor ons. Hij is onze volmaakte Hogepriester; door hem kunnen we in intieme persoonlijke gemeenschap met God komen. Hij is onze volmaakte Profeet, die aan ons diepste innerlijke wezen het volmaakte en zekere Woord van God bekend maakt.

Hij is ons volmaakte Offerlam, wiens slachting ons volkomen van ons geweten en van onze zonde reinigt zodat we met hem in het ‘heilige der heilige’ kunnen komen. Hij is onze ideale Koning, die ons met volkomen rechtschapenheid, wijsheid, gerechtigheid en genade leidt. Hij is onze voortreffelijke Leraar, die ons feilloos instrueert omtrent de volmaakte wegen van God.

Hindernis opgeruimd

Toen Marcus voor ons in zijn Evangelie vastlegde dat het voorhangsel in de tempel van boven naar beneden was gescheurd, gaf hij heel wat meer weer dan het scheuren van een stuk doek. Het voorhangsel was het gordijn dat het heilige deel van de tempel scheidde van het heilige der heilige.

Toen Jezus stierf was de scheiding tussen God en de mensen teniet gedaan. In Jezus, en alleen in Jezus, kan de mensheid nu vrijelijk binnen het ‘heilige der heilige’ komen, dus in de voor de verlost mensheid meest intieme gemeenschap met God (zie Hebrëeën 9 en 10; Marcus 15:38).

In het Nieuwe Testament wordt aanbidding niet langer gedefiniëerd door de bepalingen in het oude verbond. Niet omdat deze regels verkeerd waren. Het is omdat deze regels hun diensten bewezen hebben. Door de rituelen en bepalingen met als zwaartepunt tempelaanbidding, had God de Israëlieten geleerd, en door de Israëlieten de wereld, wie hij is en hoe de mensheid naar hun oorspronkelijke doel en verstandhouding - naar hem - teruggeleid kan worden.

De wereld voorbereid

Toen de tijd gekomen was, schrijft Paulus, zond God zijn Zoon, geboren uit een vrouw (Galaten 4:4). Denk eens even in! God zond zijn eigen goddelijke Zoon om een van ons te worden, zodat wij door hem, het volmaakte, zondeloze Offerlam; wij gereinigd konden worden van onze zondes Schuld en met hem in harmonie en eenheid zouden kunnen zijn.

God had de wereld op deze allerbelangrijkste tijd voorbereid. Door het volk Israël en zijn verbond met hen, had God een afstammingslijn voorbereid waarlangs zijn Zoon geboren zou worden. Om zich een beter begrip te vormen van wie Jezus is, was het voor de hele wereld nodig dat het volk Israël op het gebied van aanbedding het voorbereidend werk deed, het voortouw zou nemen.

Als er geen beloften aan Abraham waren geweest, geen Israël en geen Exodus, geen verbond, geen priesterschap en voorgeschreven manier van aanbedding, geen gevangenschap, geen koninklijke afstamming van David en geen messiaanse beloften, dan zou er geen voorgeschiedenis zijn geweest waardoor de wereld zich een juist begrip had kunnen vormen wie God is, en wie Jezus is, en hoe Jezus' dood en opstanding bepalend zouden zijn voor de redding van de wereld.

God treedt op en het volk reageert

Als christenen bijeenkomen om te aanbidden, geven zij daarmee antwoord aan de genade en kracht van God zoals zij die in hun persoonlijke leven en leven met anderen ervaren. God treedt op; het volk reageert. Dat is de kern van christelijke aanbedding: het is een antwoord aan God van het volk op wat God heeft gedaan.

Deze reactie – de gezamenlijke aanbedding van het volk van God – heeft enige vorm nodig. De mensen komen op bepaalde plaatsen samen, op bepaalde tijden en hebben op bijzondere manieren deel aan aanbedding. Hierdoor heeft het volk van God de mogelijkheid om gezamenlijk in alle nederigheid God te eren – vanwege zijn heilige majesteit en rechtvaardigheid, zijn macht en heerlijkheid, zijn genade en barmhartigheid, en zijn grote daden van zaligmaking.

Zij getuigen wat God gedaan heeft, vinden vreugde in wat hij doet, en verheugen zich op wat hij nog gaat doen. Zij verhalen het opnieuw, voeren het weer op, delen in elkaars vreugde, verkondigen en vieren het. Zij luisteren naar zijn Woord. Zij belijden, tonen berouw en doen voorspraak. Zij loven en prijzen, verheugen zich en zeggen dank.

De Israëlieten hadden een tijdelijk schema of methode van aanbedding gekregen aangepast aan de inhoud van die aanbedding. Die methode, omschreven in de wet van Mozes, stelden de Israëlieten in staat om in aanbedding de grote daden die God voor hen gedaan had tot uiting te brengen – hen gered uit Egypte, het in het Beloofde Land gebracht en hen tot zijn volk gemaakt. Die manier van aanbedding was bedoeld om door te gaan tot de komst van Jezus, en dan te verdwijnen.

Dan, precies zoals God het vanaf het eerste begin van plan was (Efeziërs 3:9), deed hij door Christus iets verbazingwekkends en alles overtreffends, zowel voor Israël als voor alle volken overal elders. Met als resultaat, dat de aanbeddingspraktijken van Gods volk om een geheel nieuwe weerklank vroegen op de nieuwe dingen die God gedaan had.

Een nieuwe daad vraagt om een nieuwe reactie

Precies zoals Jesaja geprofeteerd had, dat bij de volheid der tijden God iets nieuws zou doen (Jesaja 43:19) – hij zou zijn Zoon zenden. Het antwoord van het volk van God op dit nieuwe fenomeen is een passend nieuw antwoord.

Een nieuw antwoord op een nieuwe impuls vraagt inhoudelijk om een nieuwe manier van aanbedding, een nieuwe geschikte inhoud op toepasselijke manieren uit te voeren. Met andere woorden, de nieuwe wijn van het evangelie van Jezus Christus moet in nieuwe zakken gedaan worden (Matteüs 9:17).

Oude verbondsvormen van aanbedding hebben hun vervulling in Jezus Christus gevonden. Jezus bracht iets nieuws bij het aanbidden van God. Daar aanbedding het antwoord is van Gods volk op zijn machtige daden van zaligmaking en genade, dient de inhoud en vorm van aanbedding een directe afspiegeling te zijn van de fundamentele geloofsovertuigingen van Gods volk.

Jezus vatte de essentie van het christelijk geloof samen in Lucas 24:44-48. Lucas schreef: Hij zeide tot hen: Dit zijn mijn woorden, die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat over Mij geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen vervuld moet worden. Toen opende Hij hun verstand, zodat zij de Schriften begrepen. En Hij zeide tot hen: "Aldus staat er geschreven, dat de Christus moest lijden en ten derden dage opstaan uit de doden, en dat in zijn naam moest gepredikt worden bekering tot vergeving der zonden aan alle volken, te beginnen bij Jeruzalem. Gij zijt getuigen van deze dingen."

Ook Paulus omschreef de kern van het christelijk geloof in zijn brief aan de kerk te Korinte: "Want voor alle dingen heb ik u overgegeven, hetgeen ik zelf ontvangen heb: Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften, en Hij is begraven en ten derden dage opgewekt, naar de Schriften, en Hij is verschenen aan Kefas, daarna aan de twaalfen" (1 Korintiërs 15:3-5).

Nieuwe inhoud, nieuwe vorm

Een vergelijking met de bijbelse overtuigingen van het volk van God onder het oude en het nieuwe verbond geven het voorbijgaande van het oude en de komst van het nieuwe weer. Het oude verbondsvolk van God gedacht en vierde de grote macht en genade van God, zichtbaar in hun wonderbaarlijke bevrijding van slavernij uit Egypte en de gift van het aan hun vaders beloofde land.

Het nieuwe verbondsvolk van God aan de andere kant, gedenkt en viert de grote macht en genade van God die zij in hun leven ervaren: de dood en opstanding van Jezus Christus.

Hij is het kenmerkende lichtpunt van onze zaligmaking. De inhoud en vorm van onze aanbedding dan, is een afspiegeling van ons geloof dat door vertrouwen in Jezus alle volken overal bevrijd kunnen worden van slavernij van zonde en toegang kunnen verkrijgen tot een nieuw leven in het koninkrijk van God.

Aanbedding door de Israëlieten was voor het historisch Israël. Het duurde totdat Christus kwam. Gods volk aanbidt nu op andere manieren waarbij zij zich laat leiden door de nieuwe betekenis – de alles overstijgende nieuwe daad van God uitgevoerd door Jezus Christus. Schema 2 (pagina 32) vergelijkt de bijbelse belijdenissen tussen het oude en het nieuwe verbond in dit opzicht.

Nieuwe feestdagen voor een nieuwe Uittocht

Christelijke aanbedding brengt nieuwe feestdagen met zich mee omdat er een nieuwe Uittocht te vieren is, een Uittocht uit de slavernij der zonde voor de hele mensheid; niet de oude Exodus, welke een uittocht was uit de slavernij uit Egypte voor het volk Israël. Voor wat aanbedding betreft hoeft het volk van God niet terug te kijken naar iets wat al lang geleden heeft plaats gevonden en overschaduwd wordt door iets veel machtigers. Door te aanbidden betreden we als het ware het wezenlijke van ons geloof – het leven, dood en opstanding van Jezus. We komen voor God in de naam van Jezus. We doen opnieuw verslag van het evangelie. We geven ons over aan Gods Woord, we hebben berouw over onze zonden. We verheugen ons in onze Redder en geven hem alle dank en eer. We eten en drinken speciaal toegewijde wijn en brood, waardoor Jezus ons op een onzichtbare manier in geestelijk opzicht rijkelijk voedt.

Wanneer christenen bij elkaar komen om te aanbidden in zijn naam, doet God ons op dat moment ervaren wat Christus voor ons gedaan heeft, en ervaren wij hem gezamenlijk. Deze herhaling van het verhaal van het evangelie maakt ons weer één en vestigt onze aandacht opnieuw op de wonderbaarlijke verlossing in Christus. Het doet er niet toe op welk tijdstip christenen bij elkaar komen, waar het om gaat is dat het telkens opnieuw een oprechte beleving wordt van het evangelie.

Samengevat bestaat christelijke aanbidding uit het opnieuw ingaan, of deelnemen aan het evangelie; niet het herdenken van de Exodus door de Israëlieten. Het aanbiddingsschema dat aan het historisch Israël gegeven was, was speciaal bedoeld voor hen, zodat zij op hun manier op de juiste wijze konden aanbidden en vieren wat God voor hen gedaan had aan de Rode Zee, in de woestijn en in het Beloofde Land.

Christelijke aanbidding is geheel anders, het wordt door de Heilige Geest geleid en staat niet ergens netjes in regeltjes op papier (Johannes 4:24), net zoals de wet van Christus is geworteld in de Heilige Geest en niet ergens zwart op wit staat. Christelijke aanbidding is een reactie op de boodschap van het evangelie, dat verrassende en verbazingwekkend goede nieuws, dat vanaf den beginne vastgesteld was, wat God in Jezus Christus zou gaan doen bij de voleinding der tijden: zaligmaking voor alle volken van de aarde.

In dit hoofdstuk hebben we kunnen zien dat aanbidding een antwoord is op de genadevolle daden van God voor ons. De aanbidding door de Israëlieten was bedoeld als richtlijn voor Israël om God te eren voor zijn wonderbaarlijke bevrijding van de slavernij in Egypte en het geven van het Beloofde Land. Deze Israëlitische eredienst is vervangen door de christelijke eredienst, zodat christenen God leren eren vanwege zijn allerhoogste daad om de mensen te bevrijden van zonde en dood, en vanwege het offer van het leven, dood en opstanding van Jezus Christus voor allen die het evangelie geloven.

In hoofdstuk vijf gaan we kijken naar de bijbelse betekenis van de “nieuwe zakken” ofwel basisprincipes waarin de nieuwe “wijn” zijnde christelijke aanbidding wordt gegoten.

Schema 1: een beknopte vergelijking van de ‘Goden’ van de volken en de God van van Israël zoals hij in het Oude Testament wordt geopenbaard.

de ‘Goden’ van de Volken

er zijn vele goden, en die vechten vaak met elkaar.

de goden laten zich manipuleren door tovenarij en rituelen, waaronder mensenoffers.

de goden zijn onbestendig, wispelturig

de goden zijn soms goed, dan weer niet goed

de goden zijn plaatselijk, en meestal machteloos buiten hun gebied

de goden tonen zich vaak egoïstisch en immoreel

de macht van de goden is beperkt

de Here God van Israël

er is maar één God

God kan niet gemanipuleerd worden

God is getrouw en houdt zich aan zijn woord

God is altijd goed

God is de God van de hemelen, de aarde, en al wat daarin is

God is heilig, rechtvaardig en genadevol

God is almachtig en zijn macht is onbegrensd

de 'Goden' van de Volken

de goden zijn gemaakt van oorspronkelijk materiaal

de goden hebben dezelfde morele problemen als de mensen

de goden beïnvloeden en manipuleren de mensen

sommige goden zijn wijs, anderen zijn dwaas

de goden draaien steeds in hetzelfde kringetje rond

de goden hebben alleen maar plaatselijke invloed

de goden zetten priesters en leiders aan tot seksuele rituelen

de Here God van Israël

God heeft alles geschapen wat er is

God is de auteur van rechtvaardigheid

God houdt van alle mensen

God is alwetend, de schepper van wijsheid

God beloofde een Messias die zijn volk zou verlossen

God regeert niet alleen zijn volk Israël maar al de volkeren van de wereld

God sluit elke seksuele activiteit bij erediensten uit

Schema 2: geloofspunten in het Oude en het Nieuwe Verbond

Deut. 26:5-9 "Daarna zult gij voor het aangezicht van de HERE, uw God, betuigen: Een zwervende Aramëer was mijn vader; hij trok met weinige mannen naar Egypte en verbleef daar als vreemdeling, maar werd er tot een groot, machtig en talrijk volk. Toen de Egyptenaren ons mishandelden en verdrukten en ons harde slavenarbeid oplegden, riepen wij tot de HERE, de God van onze grote verschrikking, door tekenen en wonderen; vaderen, en de HERE hoorde onze stem en zag onze ellende, moeite en verdrukking. Toen leidde ons de HERE uit Egypte met een sterke hand, een uitgestrekte arm en grote verschrikking, door tekenen en wonderen; Hij bracht ons naar deze plaats en gaf ons dit land, een land, vloeiende van melk en honig."

1 Korintiërs 15:3-4 "Want voor alle dingen heb ik u overgegeven, hetgeen ik zelf ontvangen heb: Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften, en Hij is begraven en ten derden dage opgewekt, naar de Schriften."

1 Timoteüs 3:16 "En buiten twijfel, groot is het geheimenis der godsvrucht: Die Zich geopenbaard heeft in het vlees, is gerechtvaardigd door de Geest, is verschenen aan de engelen, is verkondigd onder de heidenen, geloofd in de wereld, opgenomen in heerlijkheid."

Deuteronomium 6:21-25 “Dan zult gij tot uw zoon zeggen: Wij waren dienstknechten van Farao in Egypte, maar de HERE heeft ons met een sterke hand uit Egypte geleid; de HERE deed voor onze ogen tekenen en wonderen, groot en onheil brengend, aan Egypte, aan Farao en aan zijn gehele huis; maar ons heeft Hij daaruit geleid, om ons te brengen in het land dat Hij aan onze vaders onder ede beloofd had, en ons dit te geven. De HERE gebod ons al deze inzettingen te onderhouden en de HERE, onze God, te vrezen, opdat het ons altijd wel zou gaan en Hij ons in het leven zou behouden, zoals dit heden het geval is. En het zal ons tot gerechtigheid zijn, wanneer wij heel dit gebod naarstig onderhouden voor het aangezicht van de HERE, onze God, zoals Hij ons geboden heeft.”

Filippenzen 2:6-11 “Die, in de gestalte Gods zijnde, het Gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar Zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen, en aan de mensen gelijk geworden is. En in zijn uiterlijk als een mens bevonden, heeft Hij Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem de naam boven alle naam geschonken, opdat in de naam van Jezus zich alle knie zou buigen van hen, die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden: Jezus Christus is Here, tot eer van God, de Vader!”

Ter nabeschouwing

1. Wat moest historisch Israël door de honderden eredienstgeboden in praktijk te brengen, leren omtrent God?
2. Wat was de betekenis van het scheuren van het voorhangsel in de tempel ten tijde van de kruisiging van Jezus?
3. Waarom is het belangrijk voor ons om de geschiedenis van het Oude Testament Israël te begrijpen?
4. Vraagt al het nieuwe dat God door Jezus en in de Heilige Geest heeft gedaan, voor ons christenen, een nieuwe benadering van aanbidding?
5. Wie en wat aanbidden christenen in hun eredienst?

de Christelijke Sabbat Goddelijke rust in Jezus Christus

Hoofdstuk 5 - Nieuwe zakken

In hoofdstuk vier hebben we gezien dat aanbidding ons antwoord is op de goedgunstige daden van God voor ons. Voor het oude Israël maakte aanbidding deel uit van het hele Exodus gebeuren – alles wat God in die periode voor hen gedaan had. Voor christenen is aanbidding onderdeel van het evangelie, voor alles wat God voor de gelovigen heeft gedaan. Christelijke aanbidding looft en prijst en heeft deel aan het leven, de dood en opstanding van Jezus Christus; ofwel zijn grote daden, door hem gedaan voor het behoud en de verlossing van alle mensen.

We hebben ook gezien dat het aanbeddingmodel van Israël speciaal op hen was afgestemd. God gaf via Mozes aan de Israëlieten een aanbeddingmodel wat hen in staat stelde om te reageren op wat God voor hen had gedaan namelijk de verlossing uit Egypte en het brengen in het Beloofde Land.

We hebben ook gezien dat christelijke aanbedding niets te maken heeft met vieringen die gebaseerd zijn op de ervaringen van Israël met God, maar als antwoord op het evangelie. Ter vergelijking kunnen we zeggen dat de “nieuwe wijn” van het evangelie gedaan moet worden in “nieuwe zakken” (Matteüs 9:17). De “oude zakken” van het oude verbond waren niet gemaakt voor de nieuwe wijn van het evangelie (Hebrëeen 12:18-24).

Nieuwe vormen

Israëlitische aanbedding was voor het volk Israël. Bedoeld om te duren tot aan de komst van Christus. Als antwoord op de nieuwe situatie aanbidt Gods volk op nieuwe manieren – het alles overtreffende nieuwe wat God in Jezus Christus gedaan heeft. Christelijke aanbedding is een essentieel onderdeel van de steeds terugkerende deelname in het lichaam en bloed van Jezus Christus. De sleutelementen zijn:

1. De Maaltijd des Heren, ook wel eucharistie (of dankzegging) en communie genaamd, wordt door Christus bevolen (Lucas 22:19).
2. Door de Schrift te lezen, herhalen en bezinnen we ons op het verslag van Gods liefde en beloften, in het bijzonder zijn belofte van een Verlosser, Jezus Christus, door wie we gevoed worden met het Woord van God.
3. Door middel van gebeden en gezangen doen we onze smeekbedes voor geloof; tonen in alle nederigheid berouw om onze zonde, en prijzen en danken wij hem, met van dank en vreugde overstromende verering.

Het gaat om de inhoud

Waar het bij christelijke aanbedding voornamelijk om gaat is de inhoud en de betekenis; veel meer dan om vorm of tijd. Daarom kan christelijke aanbedding niet beperkt worden tot een bepaalde dag in de week of tot een bepaalde periode in het jaar. Nochtans zijn christenen er vrij in, en doen dat gewoonlijk ook, om op gezette tijden bepaalde hoogtepunten van het leven en werk van Jezus te vieren.

Christenen zetten ook een bepaalde dag in de week apart voor gezamenlijke aanbedding om als leden van het Lichaam van Christus, God te vereren. De meeste christenen houden de zondag vrij voor dergelijke activiteiten. Sommige christenen komen de zaterdag bijeen. Anderen kiezen voor hen meer geschikte tijden, zoals de woensdagavond.

Kenmerkend voor de zevendedag sabbatisten is dat zij leren dat het voor christenen zondig is om de zondag te kiezen als vaste dag om voor aanbedding samen te komen. Er is echter geen bijbelse ondersteuning voor dit standpunt.

Belangrijke gebeurtenissen op de zondag

Het moet zevendedag sabbatisten dan ook zijn opgevallen dat het Evangelie onze aandacht vraagt voor belangrijke gebeurtenissen die op zondag hebben plaats gevonden. We zullen zien dat, hoewel er geen gebod is voor christenen om op zondag te aanbidden, er voor hen geen enkele reden is om zich bij aanbedding op zondag oncomfortabel te voelen.

Het evangelie van Johannes verhaalt dat de discipelen van Jezus op de eerste zondag na Christus' kruisiging bijeen kwamen, en dat Jezus toen in hun midden verscheen (Johannes 20:1). Alle vier de Evangeliën vertellen ons dat de opstanding uit de dood van Jezus niet eerder was ontdekt dan op de vroege zondagochtend (Matteüs 28:1; Marcus 16:2; Lucas 24:1; Johannes 20:1).

Alle vier de Evangelieschrijvers vonden het belangrijk genoeg om te vermelden dat deze gebeurtenissen op een bepaalde dag plaats vonden – op een zondag. Zij hadden dit detail weg kunnen laten, maar hebben dat niet gedaan. De Evangeliën verklaren dat Jezus verkoos om op een zondag zichzelf drie keer te openbaren als de opgestane Messias, eerst in de ochtend, dan in de middag, en een keer in de avond. De evangelieschrijvers waren daar niet verbaasd over, ze beschouwden het gewoon als hun taak om de dingen die op die dag hadden plaats gevonden duidelijk weer te geven.

De Emmausgangers

Als er ook maar één enkele twijfel zou bestaan op welke dag de opstanding plaats vond, lees dan de duidelijke getuigenis van Lucas over de twee mannen op weg naar Emmaus. Jezus had geprofeteerd dat hij op de “derde dag” uit de dood zou opstaan (Lucas 9:22; 18:33; 24:7).

Lucas laat er geen twijfel over bestaan dat die zondag, de dag waarop de vrouwen ontdekten dat het graf leeg was, in feite “de derde dag” was. Hij voegt daar nog nadrukkelijk aan toe dat de vrouwen ontdekten dat Jezus op zondagmorgen is opgestaan (Lucas 24:1), en zegt dan nog eens met nadruk “dezelfde dag” (24:13). Zondag was “de derde dag” (24:21), de dag waarvan Jezus gezegd had dat hij zou opstaan (24:7). Laten we eens even enkele kernfeiten bekijken die de schrijvers van het Evangelie inspireerden om vast te leggen over de eerste zondag na de kruisiging van Jezus:

1. Jezus stond op uit de doden (Lucas 24:1-8; 13, 21).
2. Jezus werd herkend bij het “breken van het brood” (Lucas 24:30-31, 34-35).
3. De discipelen waren bijeen vergaderd, en Jezus kwam bij hen (Lucas 24:15, 36; Johannes 20:1, 19). Johannes legt ook vast dat op de tweede zondag na de kruisiging, de discipelen wederom bijeen waren, en dat Jezus zich ook weer bij hen voegde (Johannes 20:26).

De eerste dagen van de kerk

Lucas legt in Handelingen 20:7 vast dat Paulus tot de kerk in Troas sprak toen die op zondag bijeen kwam om “brood te breken.” In 1 Korintiërs 16:2, zegt Paulus de Korinte gemeente om, zoals hij ook de kerken in Galatië gezegd heeft, elke zondag iets opzij te leggen als offerande voor de door hongersnood getroffen Jeruzalemkerk.

Paulus zegt niet dat de kerk op zondag bijeen moet komen. Zijn uitlating hier doet echter vermoeden dat samenkomsten op zondag niet ongewoon waren. De reden voor het opnemen van de offerande was “opdat er niet eerst na mijn komst inzamelingen gehouden moeten worden” (16:2). Als de leden het geld elke zondag thuis opzij gelegd zouden hebben, in plaats van het bij de wekelijkse samenkomst te geven, zoals zevende-dag Sabbatisten beweren, dan zou de offerande toch nog opgenomen moeten worden bij de komst van Paulus.

Als we deze passage in zijn natuurlijk verband lezen dan was het voor christenen niet ongebruikelijk om op zondag bijeen te komen, net zo min als het was om dan samen “brood te breken” (een term die Paulus associëert met de Maaltijd des Heren; zie 1 Korintiërs 10:16-17) tijdens de zondag samenkomsten. Zoals ons opvalt laten de geïnspireerde schrijvers van het Nieuwe Testament weloverwogen weten dat Jezus op zondag is opgestaan.

Zij voelden zich ook niet ongemakkelijk bij het feit dat gelovigen op zondag bijeen kwamen om brood te breken. Daar christenen niet verplicht zijn om op zondag te aanbidden, zijn dit voorbeelden die aantonen dat we niet moeten schromen om dit te doen.

Mogelijke valkuilen

Zoals we hebben gezien zijn er goede redenen voor de christelijke gewoonte om op zondag samen te komen als het lichaam van Christus en gemeenschap te hebben met God. Is het dan nodig dat christenen op de zondag samenkomen? Nee. Het christelijk geloof is niet gebaseerd op dagen, maar op geloof in God en zijn Zoon, Jezus Christus.

We zouden een fout maken om enkel en alleen de ene reeks van “geboden” dagen te verwisselen voor de andere. Het christelijk geloof en aanbedding gaat niet over geboden dagen, maar over het kennen en liefhebben van God onze Vader en Jezus Christus onze Heer en Redder.

Als we tot een besluit komen over welke dag we voor aanbedding samen willen komen met medegelovigen, dient onze beslissing gebaseerd te zijn op de juiste argumenten. Jezus' gebod: “neemt en eet, dit is mijn lichaam en “drinkt allen hieruit” is niet aan een bepaalde dag gebonden. Het is echter sinds de eerste jaren van de kerk een traditie geworden voor niet-joodse christenen (ook wel ‘christenen uit de heidenen’ genoemd) om op de zondag gemeenschap met Christus te hebben, voornamelijk omdat zondag de dag is waarop Jezus zich openbaarde als zijnde opgestaan uit de dood.

Als we zouden geloven dat God het houden van de sabbat verplicht stelt voor christenen, of dat God stelt dat de wet van Mozes op christenen van toepassing is, dan ontnemen we onszelf al de vreugde waarvan God wil dat we die in Christus hebben. God wil dat we voor behoud alleen op hem vertrouwen, en hij wil dat we onze rust en vertroosting in hem alleen vinden. Door genade zijn we gered, en we leven door genade.

Het sabbatsgebod, als deel van de wet van Mozes, eindigde met de kruisiging en opstanding van Jezus. Door hier aan vast te houden, of door de zaterdagse sabbat te veranderen in de zondagse sabbat, doet afbreuk aan Gods openbaring dat Jezus Christus de vervulling is van zijn beloften.

Verwarring

We ontvangen wel eens brieven waarin de schrijver zijn of haar ontevredenheid uit en ons voor de voeten gooit dat de wekelijkse sabbat Gods heilige dag voor christenen is. Zij nemen dan stelling met “God eerder te gehoorzamen dan mensen,” wat anderen daar ook tegenin brengen.

Als men ervan overtuigd is dat God het is die het verlangt, dan is dat een goede zaak; de vraag is alleen of God het ook werkelijk wil. De sterke sabbatistische overtuiging dat we God gehoorzamen als we de sabbat houden laat de verwarring en dwaling zien waarmee sabbatisten argeloze christenen opzadelen.

Ten eerste is het standpunt van sabbatisten om God op dit punt te gehoorzamen, onbijbels, vervolgens wordt deze interpretatie van gehoorzaamheid als kenmerkend voor het christelijk geloof beschouwd. Het resultaat is een “ons tegen hen” manier van denken, een benadering van God die verdeeldheid in het lichaam veroorzaakt, en dat allemaal gebaseerd op een gebod dat in het Nieuwe Verbond niet van kracht is.

Trouw aan de wekelijkse sabbat heeft niets te maken met gehoorzaamheid aan God, omdat God de sabbat niet bindend acht voor christenen. God gebied hem lief te hebben, en liefde tot God hangt niet af van het houden van de wekelijkse sabbat. Zij wordt wel bepaald door geloof in Jezus Christus en door het liefhebben van de naaste (1 Johannes 3:21-24; 4:19-21).

De Bijbel zegt dat er een nieuw verbond en een nieuwe wet zijn (Hebrëeen 7:12; 8:13; 9:15).

Christelijke leraren gaan de fout in als ze beweren dat de wekelijkse sabbat een maatstaf is voor christelijke trouw. De leerstelling dat het sabbatsgebod van kracht is voor christenen brengt een vernietigend wetticisme binnen het christelijk bewustzijn, vertroebelt de waarheid en kracht van het evangelie en veroorzaakt verdeeldheid binnen het lichaam van Christus.

Goddelijke rust

De Bijbel zegt dat het Gods wil voor de mensheid is dat zij het evangelie geloven en hem liefhebben (Johannes 6:40; 1 Johannes 3:21-24; 4:21; 5:2). Het kennen en liefhebben van hun Heer is de grootste vreugde die een mens kan ervaren (Johannes 17:3), en deze liefde neemt niet toe of af door het houden van een bepaalde dag in de week.

Het christelijke leven is er een van vreugdevol rusten in de Verlosser, van het ingaan in goddelijke rust. Het is een bestaan waarin elk facet van het leven toegewijd is aan God, en elke activiteit een symbool is van overgave. Het invoeren van de sabbat als zijnde een element van “ware” christelijkheid ontnemt de vreugde en kracht van de komst van Christus, en dat God een nieuw verbond heeft ingesteld (Matteüs 26:28; Hebrëeen 9:15) voor al degenen die het goede nieuws geloven (Romeinen 1:16; 1 Johannes 5:1).

Zoals we al eerder hebben gezien is de wekelijkse sabbat een schaduw, een voorteken, van de werkelijkheid die in Christus moest komen (Kolossenzen 2:16-17). Dat voorteken als permanent belangrijk te beschouwen staat gelijk aan het veronachtzamen van de waarheid dat de werkelijkheid er inderdaad al is en beschikbaar is. Men is daardoor niet meer in staat om de volledige vreugde te ervaren over iets wat werkelijk belangrijk is.

Het is net zoiets als almaar blijven denken aan de huwelijksaankondiging en dat als waardevol blijven koesteren lang nadat de trouwpartij heeft plaatsgevonden. Het is de hoogste tijd om die huwelijksaankondiging te laten voor wat het was: een aangename herinnering en een stapje naar het echte doel, en al onze aandacht vestigen op de echtgenote.

Plaatsen en tijden zijn voor het volk van God niet langer bepalend voor de inhoud van aanbidding. Ware aanbidding, zegt Jezus, gebeurt in geest en in waarheid (Johannes 4:21-26). De geest heeft te maken met het hart. Jezus is de waarheid.

Toen Jezus gevraagd werd: “Wat moeten wij doen opdat wij de werken Gods mogen werken?” antwoordde hij: “Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft” (Johannes 6:28-29). Dat is waarom Jezus Christus als de eeuwige Zoon van God en zijn werk als Heer, Redder en Leraar bij christelijke aanbidding centraal dient te staan.

Aangenamer?

Om te geloven dat gehoorzaamheid aan de sabbat bepalend is of we daardoor in het laatste Oordeel gered of tot de hel veroordeeld zullen worden, zoals zoveel sabbatisten zeggen, is blijk geven van een verkeerd begrip van zowel zonde als de genade van God. Als sabbathouders de enige zijn die gered zullen worden, dan zou de sabbat onze norm tot oordelen zijn, en niet de Zoon van God die voor onze zaligmaking stierf en uit de dood opstond.

Sabbatisten geloven dat ze God meer een plezier doen met het houden van de sabbat dan die te negeren. Maar dat is een redenering die niet in de Bijbel staat. De Bijbel leert dat het sabbatsgebod, met de gehele wet van Mozes, vervangen en overtroffen is door Jezus Christus.

Het is daarom niet “aangener” voor God als we de sabbat houden dan dat we die niet houden; de sabbat is niet aan christenen gegeven. Het negatieve element in de sabbatstheologie is het hardnekkig volhouden dat sabbatisten de enige ware en getrouwe christenen zijn, wat inhoudt dat het bloed van Jezus niet genoeg is om gered te worden; dat je daarnaast ook nog de sabbat moet houden.

De Bijbel weerlegt een dergelijke doctrinaire verwarring met diverse krachtige verklaringen dat we gered zijn door de genade van God en door geloof in Jezus Christus zonder werken van enige aard (Efeziërs 2:8-10; Romeinen 3:21-22; 4:4-8; 2 Timoteüs 1:9; Titus 3:4-8). Onomwonden verklaringen als dat het voldoende is om onafhankelijk van de wet, alleen door Christus gered te worden, staan lijnrecht tegenover de sabbatsdoctrine dat behoud niet van toepassing is op mensen die de sabbat niet houden.

Heiliger?

Het is geen geheim dat de gemiddelde sabbatist vindt dat hij iets doet waardoor hij of zij heiliger is dan de niet-sabbatist. Laten we daarvoor eens kijken naar eerdere verklaringen in WKG literatuur:

“Maar alleen zij die Gods gebod om de sabbat te houden blijven gehoorzamen zullen uiteindelijk de glorieuze ‘rust’ van Gods koninkrijk binnengaan en de gift van eeuwig geestelijk leven ontvangen.”⁴

“Zij die de sabbat niet houden zullen niet het ‘teken’ van de sabbat hebben waaraan Gods volk herkenbaar is, en zullen daarom NIET UIT GOD GEBOREN WORDEN bij de terugkeer van Christus!”⁵

Het houden van de sabbat werd niet alleen als goddelijker beschouwd, aangenomen werd dat zonder dat niemand gered kon worden. Iets uit de literatuur van de Zevendedag Adventisten daarover:

“Het houden van de zondag zal daarom, in het kader van de eindtijdgebeurtenissen, uiteindelijk resulteren in het ontvangen van een scheidingsteken, beter bekend als het teken van het beest. Satan heeft de zondag verheven als het kenmerk van zijn autoriteit, terwijl de sabbat de grote test zal zijn van trouw aan God. Dit punt zal het christendom in twee kampen verdelen, en karakteristiek voor de eindtijdperikelen voor het volk van God.”⁶

Deze verklaring toont het ZDA concept dat het houden van de sabbat het beslissende criterium is voor wie trouw is aan God en wie niet, een denkbeeld dat voortkomt uit een fundamenteel onbegrip omtrent het onderricht van Jezus en de apostelen en een hart van geestelijke superioriteit propageert.

Samenvatting

Sabbatstheologie staat lijnrecht tegenover de genade van God in Jezus Christus en de zuivere leer van de Bijbel. Zoals we gezien hebben, is de wet van Mozes, inclusief het sabbatsgebod aan Israël gegeven en niet aan de kerk. Hoewel christenen er vrij in zijn om op welke dag van de week dan ook samen te komen om te aanbidden, moeten we niet de denkfout maken dat er enige bijbelse grond is om de zaterdag te verkiezen boven een andere dag.

We kunnen het als volgt samenvatten:

- Dat de zevendedag sabbat verplicht zou zijn voor christenen is onbijbels.
- Het is eveneens onbijbels om te zeggen dat God meer behagen heeft in sabbatisten dan in niet sabbatisten, of dat nu zevendedag sabbatisten zijn of zondag sabbatisten.
- Te zeggen dat de ene dag heiliger of goddelijker is om voor aanbidding samen te komen dan de andere is niet bijbels.
- Er is een hoogst belangrijk evangeliegebeuren dat op zondag plaats vond, en de basis vormt voor het op die dag samenkomen voor aanbidding.
- De opstanding van Jezus Christus, de Zoon van God die als een van ons gekomen is om ons te redden, vormt het fundament van ons geloof. Aanbidding op zondag is derhalve een weerspiegeling van ons geloof in het evangelie zelf. Het is echter geen gebod om op de zondag samen te komen, ook maakt het christenen niet heiliger of meer geliefd bij God als ze op een bepaalde dag van de week samenkomen.
- Het is geestelijk zelfs schadelijk om te onderwijzen dat het sabbatsgebod voor christenen van toepassing is, omdat het onschriftuurlijk is en in strijd met de eenheid en liefde in het lichaam van Christus.
- Het is geestelijk schadelijk te geloven en te onderwijzen dat christenen of op de zaterdag of op de zondag samen moeten komen om te aanbidden, omdat dergelijk onderricht een wettisch obstakel opwerpt dat men zou moeten nemen om gered te worden.

Na veel hartgrondig gebed, zorgvuldige Bijbelstudie, historisch-, wetenschappelijk-, en gewetensonderzoek, heeft de Wereldwijde Kerk van God in december 1994 zijn 62 jaar oude geschiedenis van het sabbatisme veranderd. Heden luidt het artikel in de Geloofsverklaring getiteld “de Christelijke Sabbat” als volgt:

De Christelijke Sabbat is leven in Jezus Christus, in wie iedere gelovige de ware rust vindt. De wekelijkse zevendedags sabbat, die Israël volgens de Tien Geboden diende te houden, was een schaduw van de ware Realiteit waar ze naar verwees – onze Heer en Verlosser Jezus Christus. (Hebrëeen 4:3, 8-10; Matteüs 11:28-30; Exodus 20:8-11; Kolossenzen 2:16-17).

Een laatste gedachte

Als volgelingen van Jezus Christus dienen we bij het nemen van beslissingen die we overeenkomstig ons geweten voor God maken, te leren elkaar niet te veroordelen. Ook moeten we eerlijk zijn ten opzichte van onszelf omtrent de motieven die ten grondslag liggen aan onze beslissingen. De HERE Jezus Christus heeft de gelovigen in zijn goddelijke rust gebracht, in vrede met hem en in de volle gunst bij God. Mogen wij, die God liefhebben, zoals Jezus heeft bevolen, groeien in de liefde voor elkaar.

Aanbiddingsvormen met elkaar vergeleken

Heilige Dagen van Leviticus

Verslag van Gods uitredding van Israël uit de slavernij van Egypte blijkens de gebeurtenissen in Exodus en het rondtrekken door de woestijn (Exodus 12:26-27; Leviticus 23:43).

Omschreven in het wetboek (Exodus 12; 13:3-10; 23:14-19; Leviticus 16; 23; Deuteronomium 16).

Voornamelijk Tabernakel en Tempel aanbidding (Exodus 25:8; 1 Koningen 6:12-13; Hebrëeen 9:1-2).

Christelijke aanbiddingsdagen

Relaas van Gods uitredding van alle volkeren door het leven, de dood en opstanding van zijn Zoon, Jezus (Lucas 2:8-11; 22:19-20; 24:44-48; Handelingen 2:17; 1 Johannes 2:1).

Voortkomend uit het geloof in Jezus Christus als de Zoon van God en de opgestane Heer (Galaten 3:26; 5:1; 1 Timoteüs 2:8; Johannes 4:23-24; Romeinen 12:1; Filippenzen 3:3).

Voornamelijk in de verlostte gemeenschap van gelovigen (Handelingen 17:24; Efeziërs 3:16-19; Johannes 14:23; 1 Korintiërs 1:2).

Ter overdenking

1. Waarom is christelijke aanbidding geconcentreerd op inhoud en betekenis meer dan op vorm en tijd?
2. Welke belangrijke gebeurtenissen gebeurden in het leven van Jezus op zondag?
3. Waarom is zondag geen "heilige dag" voor christenen zoals de sabbat dat was voor het oude Israël?
4. Welke gebeurtenissen en omstandigheden deden de belangrijkheid van de sabbat ophouden.
5. Wat is er verkeerd aan het idee dat we gered zijn of vervloekt in de dag des oordeels als gevolg van het houden van de sabbat?
6. In welk opzicht is het letterlijk houden van de sabbat strijdig met de genade van God?

Voetnoten bij hoofdstuk 1

- 1) Voor nadere studie over de doctrinaire veranderingen ten aanzien van de Sabbat en de heilige dagen, zie de (engelstalige) WCG website: www.wcg.org/lit/law
- 2) De mensen waarmee God in het Oude Testament een Verbond sloot zijn: Noach (Gen. 9:9-17), Abraham, Isaac en Jacob (Gen. 5:18; 17:2-21; etc.), allemaal behorend tot het volk Israël en gesloten op de berg Sinai (Ex. 19:5; 24:7), verder met Jozua en Israël (Joz. 24:25), met David (2 Sam. 7:1-17), en het geprofeteerde nog te sluiten verbond (Jer. 31:31).

Voetnoot bij hoofdstuk 4

- 1) De kerk is het nieuwe Israël in Jezus Christus, de dynamische voortzetting van het Oude Testament van het volk van God, een nieuwe geloofsgemeenschap zonder nationale of raciale beperkingen, omgevormd en bekrachtigd door Gods dienst van de Heilige Geest. Petrus gaf uitdrukking aan het hoogtepunt van het christelijk begrip van de kerk als het volk van God in 1 Petrus 2:9-10: Gij echter zijt een heilige natie, een volk Gode ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht; u, eens niet zijn volk, nu echter Gods volk, eens zonder ontferming, nu in ontferming aangenomen”.

Voetnoten bij hoofdstuk 5

- 1) Herbert W. Armstrong, ed., the Ambassador Bible Correspondence Course, les 27, van 58 lessen (Pasadena, Calif.: Ambassador College, 1964, 1967), 5
- 2) Ibid., 12
- 3) Don. F. Neufeld, ed., Seventh Day Adventist Encyclopedia, Tweede herziene druk, M-Z (Hagerstown, Maryland: Review & Herald Publishing Association, 1966), 492

*Wereldwijde Kerk van God
Postbus 193
NL 4100 AD Culemborg
Telefoon 036 530 46 45
Internet: www.lifeblad.nl
E-mail: info@lifeblad.nl*

*Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of
openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.*